

HRVATSKI VOJNIK

Broj 78. Godina III. 24. ožujka 2006. www.hrvatski-vojn timer.hr BESPLATNI PRIMJERAK

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X
9 771330 500003

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SIT 430,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

VII. kolo
nagradne pitalice
str. 28

Obilježen Dan 93. ZB Zemunik

OSLO

Tragično propadanje

Međunarodna vojna vježba *Cold Response 2006* održana prošlog tjedna u Norveškoj ostat će zapamćena po tragičnom događaju: pogibiji dvojice tenkista. Tenk tipa Leopard 2A4, u sastavu norveške elitne bojne Telemark, sa svojih je 60 tona težine propao kroz tanak led. Dva člana posade izvukla su se neozljeđena, no dvojica su umrla: prvi na licu mjesta, a drugi u bolnici. Vježba *Hladni odgovor* inače uključuje operacije na kopnu, moru i u zraku, cilj joj je uvježbavanje postrojbi NATO-a i PzM-a u zimskim uvjetima, a u njoj je sudjelovalo 10 000 vojnika iz 11 zemalja.

LONDON

Priča o orguljama

Muzej britanske kraljevske ratne mornarice 22. je ožujka bio poprište zanimljive svečanosti: umirovljenom admiralu Eberleu predane su orgulje. Riječ je o instrumentu kojim se još 1914. godine služio svećenik na ratnom brodu HMS *Invincible*. Tada, u legendarnoj bitci kod Falklanda, njemački su topovi teško oštetili orgulje. Brodski dušobrižnik ih je potom zbrinuo u svojoj kući u Devonu, da bi ih 1975. od propadanja spasio upravo admiral Eberle, koji je tada bio zapovjednik mornarice. Šest godina kasnije, poklonio ih je novom brodu naziva HMS *Invincible* (stari je potonuo u bici kod Jutlanda u I. svj. ratu, uz samo šest preživjelih). Novi brod sa starim orguljama sudjelovao je i u drugom sukobu kod Falklanda (1982.). Nakon što je brod nedavno otpisan, orgulje su predane čovjeku koji ih je spasio. Eberle ih namjerava *udomiti* negdje gdje će biti javno izložene.

MoD UK

WASHINGTON

Od načelnika do ravnatelja

Bivši načelnik američkog Zduženog glavnog stožera, umirovljeni zrakoplovni general Richard Myers, prošloga je tjedna imenovan za ravnatelja tvrtke Northrop Grumman. Naravno, riječ je o tvrtki koja se prije svega bavi proizvodnjom obrambenih sustava. Myers je umirovljen krajem prošle godine, a imao je važnu ulogu u američkim operacijama u Afganistanu i Iraku. "Myers će izvanredno pridonijeti našem Upravnom odboru i veselimo se tome", izjavio je čelnik američke tvrtke Ronald Sugar.

ANKARA

Četiri generalove točke

NATO

Tijekom govora u zapovjedništvu turske Ratne akademije, načelnik stožera general armije Hilmi Ozkok je istaknuo da zbog svog geopolitičkog položaja u području punom nestabilnosti

"Turska treba snažnu sigurnosnu strategiju". Kao četiri osnovne točke te strategije označio je: snažnu vojsku, preventivu od međunarodnih rizika i asimetričnih prijetnji (posebno terorizma), mjere protiv čimbenika koji prijetje nacionalnom jedinstvu i turskom sekularnom režimu te zaštitu turskih prava i interesa na Cipru, koja čini osnovu turske sigurnosti na području istočnog Mediterana.

NORFOLK

Sukob s gusarima

Ublizini obale Somalije 18. se ožujka dogodio okršaj brodova američke mornarice i plovila čija je posada osumnjičena za gusarstvo. Tijekom rutinske operacije s palube krstarice Cape St. George i razarača Gonzalez članovi posade su ugledali sumnjivi brod koji je teglio dva čamca. Dok su se spremali za pretragu, s nepoznatog plovila ispaljen je hitac iz RPG-a. Dva ratna broda su u samoobrani uzvratila vatru i ubili jednog osumnjičenog, a na plovilu je izbio požar. Sukob je završio uhićenjem dvanaestorice osumnjičenih, od kojih su petorica ranjeni.

US Navy

WASHINGTON

Za spas bombardera

Unatoč Pentagonovom planu da smanji broj aktivnih bombardera tipa B-52 s 92 na 56, dvoje senatora iz Louisiane predložilo je američkom Senatu da izglasuje obnovu svih zrakoplova i njihovu daljnju uporabu. Osnovni argument senatora Mary Landrieu i Davida Vittera jest da zrakoplovstvo "ne može riskirati smanjivanje flote B-52 dok ne posjeduje avione nove generacije bombardera velikog dometa". Dom najveće eskadrole bombardera B-52 je u Louisiani, u bazi Barksdale. Tamo je stacionirano 63 zrakoplova. Prvi B-52 ušao je u uporabu još 1954. godine.

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović

(zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić

(vesna.pintaric@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za Internet:

Toma Vlašić (toma.vlastic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić

(mario.galic@morh.hr)

Urednici rubrika: Marija Alvir

(marija.alvir@morh.hr), Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Novinari: Leida Parlov, Milenka Pervan Stipić

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)

(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 4568-041

Redaktor: Danica Pajić

Lektor: Lidija Bogišić

Korektor: Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 4568-699;

fax: 4551-852

Pretpлата:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informira-

nje), devizni račun u Zagrebačkoj banci

30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.,

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:

Služba za odnose s javnošću i informiranje),

žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj

165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pret-

platnike da nakon uplate kopiju uplatnice

pošalju na adresu TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

AKD Tisak:

AKD Agencija za komercijalnu

djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.

252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

<http://www.hrvatski-vojniki.hr>

E-mail: hvojnik@morh.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2006.

Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH

IZ SADRŽAJA

Bolji uvjeti za kvalitetniju zdravstvenu skrb

Novootvorena ambulanta opće medicine i stomatološko-protektička ambulanta zadovoljavaju sve standarde i kada je riječ o opremi i kvadraturi, a moderno uređeni interijer djeluje ugodno i opuštajuće

Strana 4

Na zadarskoj rivi letaćkim programom obilježen Dan 93. ZB Zemunik

Zrakoplovna baza Zemunik prepoznatljiva je po svojim specifičnim zadaćama. Tri temeljne se izdvajaju: školovanje hrvatskih vojnih pilota, zadaća gašenja velikih šumskih požara, te najnovija zadaća - zaštita ribolovno-ekološkog pojasa", pojasnio je zapovjednik baze brigadir Gulišija

Strana 14

Žene u oružanim snagama

U današnje vrijeme vrlo je aktualna tema položaj i prava žena u socijalnom okruženju. Ravnopravnost spolova jedno je od načela modernog demokratskog društva. Ogledalo razvoja demokracije društva predstavlja i status žena u svim strukturama društvene zajednice, pa tako i u oružanim snagama neke države

Strana 20

Frankopan nije stigao...

Umjesto da se okruži kolima i kolcima i pričekava neprijateljski napad, kršćanska se vojska, sigurna u svoju pobjedu, rasporedila na otvorenom polju, ostavivši okolne bočne brežuljke bez ikakve zaštite...

Strana 24

Naslovnicu snimio Ivan LUKAN

Bolji uvjeti za kvalitetniju zdravstvenu skrb

Novootvorena ambulanta opće medicine i stomatološko-protetička ambulanta zadovoljavaju sve standarde i kada je riječ o opremi i kvadraturi, a moderno uređeni interijer djeluje ugodno i opuštajuće

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

Kako bi se djelatnicima MORH-a i OSRH-a pružila što kvalitetnija i sveobuhvatnija zdravstvena skrb, početkom ove godine u Zagrebu su otvorene dvije nove, moderno opremljene ambulante, i to ambulanta opće medicine i stomatološko-protetička ambulanta. Obje su

smještene u Zvonimirovoj 4, dakle u neposrednoj blizini Ministarstva obrane i Glavnog stožera. Načelnik Sanitetske uprave GS-a brigadir Marijan Zlatar nam je rekao kako se još 1996. godine razmišljalo o tome da se na toj lokaciji otvore ambulante, a najzaslužniji za realizaciju cijelog

projekta je njegov prethodnik Renato Mittermayer, bivši načelnik Sanitetske uprave GS-a. Brigadir Zlatar je napomenuo kako ima logike da su ambulante otvorene upravo u Zvonimirovoj 4, jer je na tom lokalitetu skoncentriran veliki broj djelatnika MORH-a i OSRH-a koji sada da bi

Zdravstveno osoblje stomatološke i ambulante opće medicine

Žive boje i toplina prostora djeluju opuštajuće

otišli liječniku ne moraju izostajati s posla niti putovati u druge dijelove grada. U novootvorenu ambulantu će se preseliti i ambulanta s Borongaja. Ambulante su moderno opremljene i uređene prema svim standardima koje propisuje nadležno ministarstvo, a da je tome tako uvjerali smo se i sami. Inače, u ambulantama rade djelatnici 331. sanitetske bojne.

Ambulanta opće medicine

U ambulanti opće medicine trenutačno radi doktorica Jozefina Čeprić. Za sada, dok se ne ugasi ambulanta na Borongaju, ambulanta opće medicine radi u jednoj smjeni, i to od 7 do 15 sati. "Ambulanta je vrlo prihvatljiva i dobro opremljena te može pružiti jednu drukčiju vrstu zdravstvene zaštite u odnosu na dosadašnjnu", rekla je doktorica Čeprić, napomenuvši kako ambulante zadovoljavaju sve standarde koje propisuje ministarstvo i kad je riječ o kvadraturi i o opremi. Ambulanta ima sve ono što treba imati jedna moderna ambulanta opće prakse, kao što je primjerice EKG, defibratori, ali i nešto što ne spada u opću medicinu a to je ultrazvučni aparat koji bi se, nada se dr. Čeprić, trebao početi koristiti do lipnja. Uz to, u ambulanti se mogu napraviti i biokemijske pretrage kao što je primjerice vađenje krvi. "Iako nemamo biokemijski laboratorij imamo dogovore s vanjskim laboratorijima i domovima zdravlja s kojima Ministarstvo ima potpisane ugovore, tako da pokušavamo maksimalno olakšati našim pacijentima da ne čekaju u redovima i da dobiju što kvalitetniju uslugu", rekla je dr. Čeprić.

Ono što nas je posebno ugodno iznenadilo kada smo došli u ambulantu bio je interijer, koji svojom opre-

mom i uređenjem nije nimalo upućivao na to da je riječ o zdravstvenoj ustanovi. Žive boje i toplina prostora djelovali su opuštajuće, a dr. Čeprić nam je rekla da je takav doživljaj i pacijenata, te je napomenula da se namjerno pri uređenju prostora išlo sa življim bojama i opremom koja nije klasična, te se na taj način pokušalo i psihološki djelovati na pacijente, jer je odlazak liječniku sam po sebi traumatičan. "Pacijenti su zadovoljni, mislim da vole ovdje doći, a i lokacija je dobra. Ne mora se izostajati s posla, imamo dovoljan broj uputnica i receptata tako da naši pacijenti ni u tome neće oskudijevati", kazala je dr. Čeprić.

Stomatološko-protetička ambulanta

U stomatološko-protetičkoj ambulanti rade dr. Melita Zdilar i dr. Mihovil Vicković, oboje specijalisti stomatološke protetike. Ambulanta već radi u dvije smjene i doktori su na usluzi pacijentima od 7 do 20 sati. Doktorica Zdilar nam je rekla kako je, iako ambulanta ne radi dugo i malo ljudi zna za nju, odziv pacijenata velik što ju osobito veseli. Za sada stomatološka ambulanta radi kao primarna stomatološka ordinacija, iako je zamišljena kao ambulanta koja će za svoje pacijente raditi i protetiku. Dr. Zdilar se nada da će to biti uskoro, jer je u sklopu stomatološke ordinacije i potpuno opremljen zubno-tehnički laboratorij. "Želimo svojim pacijentima pružiti što kvalitetniju stomatološku zaštitu. Trenutačno radimo kao primarna stomatološka ordinacija, a dok ne proradi protetika, pacijentima u tom dijelu dajemo stručne sugestije i možemo ih uputiti u određene ustanove kako bi mogli ostvariti ono što spada u normalnu

zaštitu", rekla je dr. Zdilar. Više je nego zadovoljna prostorom u čijem su uređenju svi zajedno sudjelovali. "Svi dožive pozitivan šok kada uđu u ovaj prostor i nije im jasno da imamo nešto uređeno s tako mnogo duha. Ovo nije klasična, već moderna ordinacija", rekla je dr. Zdilar te je dodala kako je uloženo mnogo truda kako bi se dostigli standardi. Napomenula je i kako rade s iznimno kvalitetnim materijalima i dobrim aparatima, što njoj kao liječnici olakšava posao, a i pacijentima osigurava kvalitetniju uslugu.

Naši sugovornici su uvjereni da je ovo jedan pozitivan pomak naprijed u pružanju zdravstvene skrbi djelatnicima MORH-a i OSRH-a te da će takvo mišljenje dijeliti i pacijenti. ■

■ Ambulante su moderno opremljene i uređene prema svim standardima, rekla je brigadir Marijan Zlatar, načelnik Sanitetske uprave GS-a

Prometni servis MORH-a

Sigurno i na vrijeme

U prometnom servisu MORH-a zaposlena su 32 vozača. Uz to što pružaju usluge prijevoza za upravni dio MORH-a, te pomažu i OS-u, a ukoliko treba voze i za druge ustrojbene cjeline Vlade, i to najviše za protokolarnu potrebu Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

Malobrojni su oni koji se u MORH-u nisu koristili uslugama prometnog servisa. Ali, kada šaljemo zahtjev za vozilo jedino na što mislimo jest da nam se to i osigura, te da sigurno i na vrijeme stignemo na odredište. Malo kada ili gotovo nikada kada krećemo na put, a zna se dogoditi da to bude i rano ujutro, a često i kasno navečer, u svim vremenskim uvjetima, ne razmišljamo o ljudima koji nas voze, s kojim se problemima susreću u radu, kako usklađuju svoje poslovne i obiteljske obveze kada su na putu i desetak dana. Kako bismo dobili odgovore na ta ali i druga pitanja koja su vezana uz rad prometnog servisa posjetili smo ih na Borongaju.

Prometni servis jedan je od četiri odsjeka u Odjelu prometa u Službi za prijem i potporu. U prometnom servisu zaposlena su 32 vozača, dva dispečara i dva prometnika. Načelnik Službe za prijem i potporu brigadir Zdravko Pavelić pojašnio nam je kako prometni servis

■ Brigadir Zdravko Pavelić, načelnik Službe za prijem i potporu zadovoljan je, ne samo radom prometnog servisa nego i cijele Službe koja je, napomenimo, jedina služba u Ministarstvu obrane koja uz upravni ima i operativni segment

pruža usluge prijevoza upravnom dijelu MORH-a, pomaže i OS-u, a ukoliko treba voze i za druge us-

trojbene cjeline Vlade, i to prije svega za protokolarnu potrebu Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija.

Najviše posla u proljeće i jesen

"Najviše je zadaća tijekom proljeća te početkom jeseni", rekao nam je brigadir Pavelić, dodavši kako je upravo sada 19 vozača

angažirano za potrebe MVPEI-a za Crans montana forum.

Vozači su podijeljeni u nekoliko skupina i to vozači za protokolarni prijevoz, vozači državnog dužnosnika, za servisni prijevoz, vozači opasnih tvari i za grupna i teretna prevoženja. Vozači za servisna i grupna prevoženja imaju sve kategorije, i to su najiskusniji vozači, dok vozači opasnih tvari uz to imaju i završen ADR tečaj za prevoženje opasnih tvari.

Ostale tri kategorije su napravljene kako bi se vozači dodatno motivirali te kako bi mogli napredovati. Voditelj Odsjeka prometnog servisa Željko Domazet nam je rekao da su vozači tijekom 2005. godine napravili 2 953 268 kilometara što je za više od pola milijuna kilometara nego 2004. godine kad su prešli 2 383 337 km. Kada se dogodi da se ne-

■ S lijeva na desno: Željko Domazet, voditelj Odsjeka prometnog servisa, brigadir Zdravko Pavelić, načelnik Službe za prijem i potporu i bojnici Milan Vrbanc, načelnik Odjela prometa

Ovo su samo neki od njih

Tijekom posjeta prometnom servisu najveći broj vozača bio je na zadaćama, jer je sezona "pojačanih aktivnosti", tako da smo uspjeli popričati samo s nekima od njih, a i oni su tamo bili između dvije vožnje ili su se spremali za put.

Vožnja mu je u "krvi" - Zdravko MUŽEVIĆ

Jedan od legendarnih vozača prometnog servisa je zasigurno Zdravko Mužević. U Hrvatskoj vojsci je od 1991. godine. Vožnja mu je u "krvi" i kako sam kaže najbolje se osjeća dok vozi. I Mužević je, s punim pravom svoje mjesto našao među protokolarnim vozačima jer svojim vozačkim kvalitetama može u potpunosti zadovoljiti zahtjevima protokolarnih vožnji. Putovao je dosta po inozemstvu i s putovanja se uvijek vraća pun dojmova, uglavnom pozitivnih, a nerijetko za svoju vožnju dobiva i usmene, ali

i pismene pohvale. Vožnju uvijek maksimalno prilagodi uvjetima na cesti. S njim ćete na odredište stići sigurno i što je mnogo puta vrlo važno, uvijek na vrijeme. Posao je ocijenio kao dinamičan, a svaka vožnja za njega je novo iskustvo i novi doživljaj i uvijek se, kaže Mužević, nauči nešto novo.

Uvijek na visini zadatka - Stjepan BIŠČAN

Profesionalac sa 25 godina dugom vozačkom karijerom. U Ministarstvu vozi već četrnaest godina tijekom kojih je prošao između 300 do 400 000 kilometara. Dok je radio u civilstvu, bio je vozač kamiona, a od kada radi u MORH-u, mnogo mu je lakše. S punim pravom je (a to vam može potvrditi iz prve ruke i vaša novinarska ekipa, a vjerujte nam koliko putujemo, kompetentni smo to procijeniti), svoje

mjesto našao među "protokolarcima". Tijekom svoje dugogodišnje vozačke karijere Stjepan, što je doista fascinirajuće, nije imao niti jednu prometnu nezgodu. Na pitanje je li dobio kakvu pohvalu za svoju vožnju, Stjepan odgovara kako mu je najveća pohvala kad oni koje vozi tijekom vožnje zaspu te se probude na odredištu i kažu hvala. Voli svoj posao, a jedino što mu teško pada je razdvojenost od obitelji, jer se zna dogoditi da na putu provede i po desetak dana.

Među najboljima - Melita BLAŽEVIĆ

Melita je još uvijek jedina vozačica u prometnom servisu MORH-a. Vozi od 2003. godine i zadovoljna je kako svojim statusom tako i odnosom njezinih "muških" kolega prema njoj. Iako su u početku sumnjali u njezine vozačke kvalitete, Melita ih je tijekom ovih godina ne samo razuvjerila, već i uvjerala u suprotno. I načelnik Službe brigadir Pavelić nam je priznao da je i on u početku bio pomalo skeptičan, ali sada kaže kako je Melita ne samo dobra, nego i bolja od nekih svojih kolega. Zahvaljujući dobroj vožnji i svojim vozačkim

kvalitetama Melita je svoje mjesto našla među protokolarnim vozačima. Više voli voziti izvan Zagreba, a jedino što joj teško pada su česta čekanja, ali i tome je našla lijek, a to je čitanje, šetnja i slično. Na pitanje jesu li korisnici usluga sumnjičavi kad vide da ih vozi žena, Melita odgovara: "O, da! Ali nakon pređenih nekoliko kilometara situacija se mijenja i vrlo brzo se uvjere da i žena može jednako dobro voziti kao i muškarac, tako da putovanja najčešće završavaju pohvalama i čestitkama za udobnu i sigurnu vožnju."

Profesionalno i sigurno - Frane PETROVIĆ

U MORH-u kao vozač radi od 1998. godine, ali njegova vozačka karijera u Hrvatskoj vojsci seže u 1991. godinu. Zadovoljan je poslom koji radi i kako sam kaže nije mu naporno, a navikao se i na čekanja koja su sastavni dio njihova posla. Posao mu je, kaže, posebno zanimljiv pogotovo zbog inozemnih putovanja kojih je bilo dosta. Frane je tako kao vozač protokola bio između ostalog u Njemačkoj, Belgiji, Danskoj, Mađarskoj i svim nama susjednim zemljama. Do sada nije dobio nikakve pritužbe za svoju vožnju, iako je vozio mnogo ljudi koji su svi, naravno, različiti, a na sreću tijekom petnaest godine vožnje i tisuća pređenih kilometara nije bilo nikakvih prometnih nesreća. Vozio je i za potrebe drugih ministarstava, a najviše za Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija i iskustva su mu uglavnom pozitivna.

■ *“Ako dnevno imamo pedeset poziva, to je malo”, rekao je dispečer Mario Rešković u kratkom predahu između dva telefonska poziva. Dispečeri, inače predstavljaju svojevrsni link između korisnika usluga i vozača*

kom zahtjevu za prijevoz ne može udovoljiti, to je uglavnom zbog nedostatka vozača, a ne zbog nedostatka vozila.

Inače, prosječna starost vozila je deset godina, a vozila su prosječno prošla oko 200 000 km tako da je, kako su nam rekli naši sugovornici, riječ o dosta istrošenom voznom parku. Operativnu uporabu vozila podigla su vozila iz dugoročnog najma - lizing koja se rabe od 2003. godine, i to 20 Astri i 13 Laguna. Brigadir Pavelić je kazao kako se pokušavaju naći najbolja rješenja za obnavljanje voznog parka, te se nada da će se to barem dijelom učiniti još ove godine.

Projekt sigurne vožnje

Tijekom 2005. godine bilo je devet prometnih nezgoda, a samo u tri slučaja bili su krivi vozači prometnog servisa.

Kako je riječ o poslu u kojem je iznimno važna sigurnosna dimenzija, ništa se ne prepušta slučaju. Tako se ove godine za vozače organizirao i tečaj sigurne vožnje na poligonu u Varaždinu. Tečaj je prvi put organiziran 2004. godine. Prema riječima načelnika Odjela prometa bojnika Milana Vrbanca tečaj je naišao na dobar odjek među voza-

čima koji su i sami svjesni da se bez obzira na dugogodišnju praksu uvijek moraju dodatno educirati. “Uz to”, rekao je bojnik Vrbanc, “taj je projekt dobar i za procjenu sposobnosti vozača, ali i vozila.”

Vozači prosječno, izvan osmosatnog radnog vremena godišnje ostvari i do 177 prekovremenih sati. Iako su doista opterećeni, što je istaknuo i brigadir Pavelić, ima mnogo

više pohvala nego pritužbi na njihov rad. “Pritužbe su uglavnom više subjektivne prirode, dok je najmanje bilo onih na način vožnje”, rekao je brigadir Pavelić napomenuvši kako najviše pohvala dobivaju za protokolarni prijevoz, i to kako od ministra obrane, tako i od organizatora i MVPEI-a koji ih i najviše traže zbog visokoprofesionalnog odnosa prema poslu.

Više od 50 poziva dnevno

A da su doista zaposleni uvjerali smo se i sami. “Ako dnevno imamo pedeset poziva, to je malo”, rekao nam je dispečer Mario Rešković u kratkom predahu između dva telefonska poziva. Mario je jedan od dva dispečera, drugi je Mario Lisak, koji su svojevrsni link između korisnika usluga i vozača. Uz to što odgovaraju na naše upite, oni

i rade raspored vožnje. Voditelj Odjeka Domazet objasnio je kako su dispečeri dežurni do 22 sata, a uz to postoji i tzv. pasivno dežurstvo, ono izvan radnog vremena i tijekom blagdana, jer i tada se, kako kaže Domazet, putuje, treba osigurati zrakoplovne karte i slično. U sobi do njihove rade dva prometnika. Tandem Željko Petrićec i Krešimir Zajec uz to što obračunavaju dnevnicu i rješavaju putne naloge vozača vode evidenciju o tehničkim pregledima i ispravnosti vozila te redovito pregledavaju vozni park. Željko i Krešimir su rekli kako s vozačima imaju korektan odnos te da se dobro razumiju i uvijek nastoje jedni drugima izaći u susret. Željko je svoj posao ocijenio kao zanimljiv i dinamičan, jer nije vezan samo uz ured, a njegovo mišljenje dijeli i Krešimir.

Tijekom boravka na Borongaju najveći broj vozača bio je na zadacima, a oni malobrojni koje smo tamo zatekli rekli su nam kako su uglavnom zadovoljni. Vole svoj posao, a s godinama su se navikli i na njegove teže strane.

Inače, za kraj, brigadir Pavelić je izrazio zadovoljstvo ne samo radom prometnog servisa nego i cijele Službe koja je, napomenimo, jedina služba u Ministarstvu obrane koja uz upravni ima i operativni segment (više o Službi u HV br. 18.), a statistika govori kako je to treća služba u Ministarstvu po transmisiji dokumenta, što je podatak više u prilog činjenici da se tamo doista radi. ■

■ *Prometnici Željko Petrićec i Krešimir Zajec uz to što obračunavaju dnevnicu i rješavaju putne naloge vozača vode evidenciju o tehničkim pregledima i ispravnosti vozila*

snimio F. TROŠELJ

Obilježen Dan zaštitnika Ratne škole

Tradicionalnim okupljanjem u gradu Zapešiću i Novim dvorima, Ratna škola OSRH "Ban Josip Jelačić" obilježila je 19. ožujka blagdan sv. Josipa, svoga zaštitnika.

Uz polaznike i djelatnike Ratne škole prigodnoj svečanosti nazočili su predstavnici grada i županije, roditelji poginulih branitelja i predstavnici braniteljskih udruga te drugi uzvanici i gosti, među kojima su bili i umirovljeni generali Miljenko Filipović, Ivan Kapular, Stanko Sopta i Veselko Tolj.

U Gradskoj vijećnici okupljene su pozdravili gradonačelnik Zapešića Vinko Morović, koji je istaknuo veličinu i zasluge bana Josipa Jelačića, i zapovjednik Ratne škole general bojnik Jozo Milićević, koji je tom prigodom predstavio školu i aktualni naraštaj. Istaknuvši da među polaznicima 8. naraštaja ima i civila te stranih časnika, podsjetio je da je Ratnu školu dosad završilo 89 časnika. Misno slavlje upriličeno tim povodom u kapelici sv. Josi-

pa u Novim dvorima predvodio je vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac, a potom su podno grobnice Jelačićevih položeni vijenci i zapaljene svijeće. Svečanost je dodatno obogatio nastup Zapešićkih mažoretkinja uz pratnju puhačkog orkestra, a osobito dojmljiv bio je nastup Klape HRM-a "Sv. Juraj".

Obilježavanje Dana zaštitnika Ratne škole nastavilo se u zapešićkoj sportskoj dvorani gdje je odigrana malonogometna utakmica između polaznika 8. naraštaja i ekipe sastavljene od prethodnih sedam naraštaja, koja je i pobijedila, a prigodno druženje nastavljeno je u obližnjem Lovačkom domu. Prigodna proslava blagdana sv. Josipa postala je tradicija koju zajednički njeguju poglavarstvo grada Zapešića i Ratna škola OSRH "Ban Josip Jelačić", a sudeći prema odazivu uzvanika i gostiju, kojih je iz godine u godinu sve više, ta će se hvalevrijedna inicijativa nastaviti i ubuduće.

F. TROŠELJ

“Odnos Hrvatske i NATO-a” u organizaciji mađarskog veleposlanstva

U zagrebačkom hotelu Westin 21. je ožujka održana zanimljiva aktivnost u organizaciji veleposlanstva Republike Mađarske u RH: susret djelatnika veleposlanstva s novinarima relevantnih hrvatskih medija.

Povod susretu, koji je održan u neformalnom ambijentu radnog doručka, bila je međusobna rasprava, pitanja i odgovori na temu trenutačne situacije u odnosima Republike Hrvatske i NATO-a. Tom prilikom su mađarski domaćini i novinari u razgovorima dotaknuli velik broj pitanja koja se tiču svih aspekata mogućeg ulaska RH u NATO, javnog mnijenja, mađarskih iskustava, transformacije hrvatskog obrambenog sustava i NATO-a... Mađarsko izaslanstvo, iz kojeg izdvajamo veleposlanika Laszla Mohajja, te vojnog izaslanika obrane u RH pukovnika Mihalyja Szókea, pokazalo je veliko zanimanje za mišljenje i saznanja hrvatskih novinara o ulasku u NATO, ali i spremnost da iskreno odgovori na pitanja predstavnika “sedme sile”. Organizacije

ovog susreta mađarsko se veleposlanstvo prihvatilo upravo stoga što je ono glavni posrednik u aktivnostima i pregovorima NATO-a i RH koje se provode u našoj zemlji. Njihov dvogodišnji “mandat” je pri kraju, no veleposlanik Mohaj je najavio da će se naši sjeverni susjedi “kandidirati” za njegovo produljenje. Razlog tomu svakako su zajednički strateški interesi i ciljevi, ali i izvrsni međudržavni odnosi dvije srednjoeuropske zemlje.

D. VLAHOVIĆ

snimio Tomislav BRANDT

Smatra li se manevarski metak NUS-om (neeksplozivnim ubojitim sredstvom)?

1. Postojeća zakonska regulativa streljivo definira: Člankom 25. Zakona o oružju - "Streljivo za vatreno oružje je cjeloviti naboj koji sjedinjuje čahuru, kapsulu, barut i zrno ili sačmu. Ne smatra se streljivom naboj bez zrna, kugle ili sačme, punjenje za industrijske naprave i naprave za ubijanje stoke te naboji za plinsko, odnosno signalno oružje"

Članak 2. točka 6 Zakona o eksplozivnim tvarima za gospodarsku uporabu kaže - "streljivo su čahure ili patrone opremljene kapsulom i napunjene barutom te zrnima, kuglom ili sačmom za sve tipove lovačkih, sportskih i industrijskih pušaka, revolvera i pištolja."

2. Manevarski metak kao NUS

- bilo koje ubojito sredstvo koje u sebi sadrži eksplozivnu tvar (eksploziv, barut, pirotehničku smjesu), koja se tijekom uporabe ne aktivira i zaostane na terenu, vježbalištu, poligonu ili slično, a može neopreznim rukovanjem neovlaštene osobe izazvati ozljedu ili oštećenje, može se smatrati NUS-om;

- manevarski metak spada u grupu ubojnih sredstava namijenjenih uvježbavanju vojnika i sastoji se od metalne ili plastične čahure, barutnog punjenja i inicijalne kapsule

- na vježbalištima i poligonima u RH mogu se očekivati neuporabljeni (neeksplozivni) manevarski meci, koje su odbacili vojnici, pojedinačno ili u kutijama. Aktiviranjem takvog metka udarom u inicijalnu kapsulu pali se barutno punjenje koje može izazvati povredu djelovanjem plamena, poglavito aktiviranjem veće količine manevarskih metaka.

Služba za razvoj,
opremanje i modernizaciju

Svoje upite možete slati na
e-mail: hrvojn@morh.hr ili na
fax: 01/ 4551- 852

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
GLAVNI STOŽER OSRH
ZAPOVJEDNIŠTVO HRZ I PZO
ODJEL ZA PERSONALNE POSLOVE

raspisuje

INTERNI NATJEČAJ

za popunu HRZ-a i PZO-a:

Časnik za meteorologiju

Ustrojbeni čin: bojnik

VSSp: 91509

Mjesto službe: Zagreb - Pleso
VSS, diplomirani inženjer fizike,
smjer meteorologija

Kandidati koji ispunjavaju navedene uvjete, osobne zamolbe s dokazima o tome trebaju crtom vođenja i zapovijedanja dostaviti **najkasnije do 31. ožujka 2006.** u VP 3044 Zagreb Pleso.

Životno zanimanje - usitnjavanje kamenja

Čovjek u čučućem položaju polagano istim ritmom ali različitim čekićima, ovisno o veličini kamena, udara bez prestanka sve dok se ne smranci. I tako svaki dan više od 40 godina, dok samo nekoliko metara od njega to isto radi moćni stroj za drobljenje kamenja. Zašto?

novi Zlato 35/06

Život vojnog promatrača na bilo kojoj dužnosti ili postaji osim što je ponekad težak i zanimljiv je, jer toliko različitosti od zemlje u kojoj mi živimo, naše kulture i životnih navika barem ja nisam očekivao. Ponekad pomislim da sve ovo nije stvarno i sjetim se priča starih ljudi o tome kako se prije sto godina živjelo u našim krajevima, ali ipak još ne mogu vjerovati u neke stvari koje ovdje mogu vidjeti. Naime, danas u ophodnji uspio sam onako preko oka vidjeti čovjeka koji čuča pored ceste i usitnjava kamenje s jednim od nekoliko čekića koji se pored njega nalaze. Stao sam da bih se uvjerio jesam li dobro vidio, te se malo bolje upoznao s onim što ovaj neugledni i mršavi čovjek radi. Nakon prijateljskog pozdrava i upoznavanja upitah ga što on to zapravo radi, naravno uz pomoć vozača koji je sve prevodio. Odgovor je bio jednostavan: "Pa, „tucam“ kamenje, i to već, ako se dobro sjećam, više od 40 godina. Ne možete ni zamisliti čovjeka u čučućem položaju dok polagano istim ritmom ali različitim čekićima, ovisno o veličini kamena, udara bez prestanka sve dok se ne smranci,

čuča i tako svaki dan više od 40 godina. Ali sve je to u redu, čovjek radi i zarađuje za kruh velikih 120 rupija dnevno, što bi kod nas bilo 12 kuna, i to udarajući od sumraka do zore. No nedaleko od njega čuje se iritantna buka stroja za drobljenje kamenja u koji trojica neprestano ubacuju komade stijena koje za tren postaju sitni kamenčići. Vidjevši to upitam vozača koja je svrha lupanja kamenja čekićem, od kojega nema neke prevelike koristi a učinak je minimalan, pogotovo zato jer je moćni stroj samo nekoliko metara dalje.

Prodavaonica nadgrobnih spomenika

Dobio sam odgovor da se taj čovjek bavi tim poslom od rane mladosti i na taj način zarađuje za život te da je on i te kako vrijedan i koristan. Dobro, odgovor je bio dobar ali nimalo uvjerljiv. Valjda ovdje 40 godina radnog staža u nekoj tvrtki znači posao do mirovine, bez obzira na to bio koristan ili ne, jer iskreno - što bi ovaj jadni čovjek da mu netko kaže da prestane...

Ophodnja, opet ophodnja s namjerom da provjeri stanje na cestama te uoči moguće neuobičajne do-

gađaje koji mogu utjecati na stanje u misiji, ali je najvažnija svrha uglavnom pokazivanje zastave UN-a i prisutnosti u području. Kako živimo u nemirnim vremenima, svašta se događa. Primjeri će, za vrijeme jedne ophodnje u području Kotlija, Šostarec i jedan od Finaca našli su se u neugodnoj situaciji kada se povećala skupina ljudi kretala u njihovom smjeru, prosvjedujući protiv tko zna čega. Oni su, naravno, da bi izbjegli moguće neugodnosti, neprimjetno otišli s mjesta događaja, jer taj prosvjed nije imao nikakve veze s mandatom i misijom. Kao dobro mjesto za to učinio im se jedan od lokalnih dućana u koji su i ušli, ali vrlo brzo su shvatili da su se našli u prodavaonici nadgrobnih spomenika i slične opreme, no nije se moglo natrag. Kako bi opravdali svoje prisustvo u dućanu, ljubazno su se raspitivali o raznim detaljima vezanim za vrstu, kvalitetu i cijenu robe. Srećom prosvjed je ubrzo završio, a naši "junaci" su se vratili u postaju, vjerujem kako to nikada neće zaboraviti te kako vlasnik nije mogao naći mjeru za Šostareca, jer, vjerujte, nema tako velikog Pakistanca. ■

Novi početak

Kako se nalazim na jednom novom početku, nije me zaobišao intervju sa samim sobom...

Iz Zapadne Sahare Darko JURIC

Nesvjesno se okrećem još jednom, jer imam osjećaj da me nečiji pogled bode u leđa. Iza mene samo Marjan. On, duboko zagazivši u najljepše more na svijetu, kao i mnoga jutra prije, na istom mjestu, ispraća sve one koji napuštaju njegov grad. Mnogo toga počinje i završava postavljanjem pitanja. Kako se nalazim na jednom novom početku, nije me zaobišao intervju sa samim sobom. Dok letim iznad teških, kišnih oblaka prema jednom od najsušnijih dijelova Zemljine kugle - Sahari, uroivši u dubine neistraženog, počinjem s pitanjima. Pitam se kad se postaje UN-ov vojni promatrač, te kad sam stekao pravo da mogu podijeliti dijelove svoga dnevnika s drugima u rubrici vojnog promatrača?! Bez žurbe sam tražio valjani odgovor a nekoliko njih se nametalo kao najvaljaniji. Prisjećam se odlaska na tečaj UNMOC-2, onda dolazi prva neuspjela nominacija za konkretnu misiju. Je li to bilo onda? Možda sada kada sam obukao pustinjsku odoru i primljen sam na službeni razgovor s dužnosnicima u MORH-u?! Hoće li to biti onaj trenutak kad se prizemljim u Laayouneu, znajući da sam postao "mirovnjak" za oči koje će me pratiti u dolasku na tlo njihove zemlje? Možda tek onda kad mi se službeno uruče obilježja i dokumenti UN-a?!

Mogu se prepoznati u svim ovim navedenim trenucima, ali u svima nekako dominira onaj vanjski znak prepoznavanja, a onaj najvažniji, unutarnji osjećaj, stekao sam na prvim lekcijama UNMOC-a 2. Naime, prikazan nam je i uručen obiman radni materijal, s mnoštvom fotografija iz različitih misija vojnih promatrača UN-a. Sjećam se mnogih od njih, onih s prekrasnim krajolicima, mnoštvom onih s veselim osobljem UN-a, drugih s krasnim pripadnicama tamošnjih etničkih grupa. Na svim tim fotografijama otkrivan je novi svijet i prikazivan djelokrug rada UN osoblja i povod opuštanju nakon uspješno odrađenih zadataka. Domicilno stanovništvo starije dobi, ono koje je pomagalo u misijama, rado je poziralo, ali bilo je dosta fotografija sa zabrinutim i uplašenim licima djece po ulicama i izbjegličkim kampovima. Stvarno ne znam koliko sam vidio nasmješanih dječijih lica! Ta me misao okupirala više puta do sada. Je li u pitanju neka slučajnost ili je to stvarnost?! Eto, i zato sam se, između ostaloga, odlučio na ovaj korak, ostavljajući jednogodišnjeg sina kod kuće. Dao sam sebi cilj, vratit ću se živ i zdrav svojoj obitelji, s ponosom ću nositi ime svoje domovine i donijet ću što više fotografija na kojima će biti nasmješena djeca iz područja na kojem ću obavljati zadatak vojnog promatrača.

Pukovnik Vlado Gruić, zapovjednik Seleksijskog središta za odabir u djelatnu vojnu službu

Standardiziran prijam u djelatnu vojnu službu

“Primarna zadaća Seleksijskog središta je selekcija i odabir kandidata za djelatnu vojnu službu (DVS), što uključuje postupke i procese vezane za privlačenje kandidata, prihvata i smještaj kandidata, obavljanje personalnog intervjua, provedbu psiholoških ispitivanja, zdravstvenih pregleda i provjeru tjelesnih sposobnosti te odabir”, istaknuo je pukovnik Gruić, dodavši kako bi se kandidati u Središtu zadržavali najdulje dva dana koliko je potrebno da se provedu seleksijske procedure

— Leida PARLOV, snimio Davor KIRIN —

Popuna Hrvatske vojske mladim i obrazovanim vojnicima i časnicima jedan je od prioriteta i na tome se posljednjih godina intenzivno radi. Uz projekt Kadet koji se uspješno provodi već treću godinu zaredom, a u tijeku su i pripreme za četvrti naraštaj, prošle godine je pokrenuto još nekoliko projekata kojima je cilj pomlađivanje časničkog i vojničkog kadra. Svi oni koji se odluče za vojni poziv uz odgovarajuću stručnu spremu moraju ispuniti i druge zahtjeve službe te u skladu s tim trebaju zadovoljiti na testovima psiholoških, zdravstvenih i motoričkih sposobnosti. Kako bi se osigurao standardiziran i kontinuiran prijam u djelatnu vojnu službu, u sastavu Zapovjedništva za logistiku ustrojeno je Seleksijsko središte za odabir u djelatnu vojnu službu. Nešto više o radu, aktivnostima i važnosti Seleksijskog središta za odabir u djelatnu vojnu službu doznali smo od zapovjednika Središta pukovnika Vlade Gruića.

Seleksijsko središte za odabir u djelatnu vojnu službu prvo je takvo središte u Hrvatskoj vojsci. Koji su razlozi najviše utjecali na odluku da se ono ustroji?

Jedan od temeljnih razloga osnivanja Seleksijskog središta za odabir u djelatnu vojnu službu bio je osigurati plansko pribavljanje osoba kroz standardizirani postupak

Ustrojavanjem Seleksijskog središta pribavljanje osoblja postaje planska, standardizirana i stalna aktivnost s temeljnim ciljem privlačenja i odabira kvalitetnog kadra potrebnog OS RH... rekao je pukovnik Gruić

odabira kandidata za prijam u djelatnu vojnu službu.

Što će se ustrojavanjem Seleksijskog središta promijeniti u proceduri prijama u djelatnu vojnu službu?

Od 1996. godine, kada su ukinuta gardijska nastavna središta, pa sve do 2004. godine nije bilo redovitog prijama u djelatnu vojnu službu. Kandidati koji su se u tom razdoblju primali nisu prolazili kroz standardiziran i sustavan odabir i prijam. Od 2004. godine kandidati koji su se javljali na oglase i natječeje prolazili su predseleksijska psihološka testiranja u županijskim središtima što je iziskivalo rad psihologa na terenu te na taj način usložavalo cijeli proces. Nakon toga slijedilo je pozivanje kandidata na zdravstvene preglede, provjeru motoričkih sposobnosti te provjeru znanja stranih jezika. U buduću, sve aktivnosti vezane za selekciju i odabir kandidata trebale bi se obavljati u Seleksijskom središtu, osim specijalističkog liječničkog pregleda koji bi se obavljao u Institutu zrakoplovne medicine. Drugim riječima, kandidati bi dolazili u Seleksijsko središte i tu se zadržavali najdulje dva dana, koliko je potrebno da se obave seleksijske procedure.

Pri ustrojavanju Seleksijskog središta važnu ulogu je imala Kraljevina Danska. Možete li nam nešto više reći o toj suradnji?

Inicijativa za uređivanje sustava pribavljanja i selekcije kandidata za odabir u djelatnu vojnu službu iskazana je prigodom potpisivanja Sporazuma o razumijevanju, potpisanog između Republike Hrvatske i Kraljevine Danske, u Šibeniku 14. listopada 2003. Tada je dogovoreno organiziranje seminara na temu pribavljanja i selekcije kandidata za DVS koji je, pod naslovom "Razvoj strategije i politike za novačenje u OS RH" održan u Trakošćanu od 24. do 28. svibnja 2004.

U kolovozu 2004. dansku agenciju za novačenje posjetili su predstavnici MORH-a i OS-a RH, nakon čega je počela službena aktivnost usmjerena na osnivanje hrvatskog Središta za novačenje u DVS. Nakon što je načelnik GS OS-a RH izdao zapovijed za ustrojavanje Selekcij-skog središta za odabir u DVS i nakon što je određen nositelj ustrojavanja, izvješten je danski predstavnik Cdr

Alan Damm, koji je potom posjetio našu zemlju u studenom 2005. kada mu je prezentiran ustroj, lokacija, mjesto u shemi OS RH te planirane procedure unutar Selekcij-skog središta. Dogovorena je konkretna suradnja te spremnost Kraljevine Danske da i nadalje sudjeluje u projektu razvoja i opremanja Središta. Prioritet u opremanju dali smo informatičko-telekomunikacijskoj opremi (IT) po uzoru na zemlje koje ju već koriste u svom radu, a poglavito u postupku psihologij-skog testiranja koje bi se u potpunosti provodilo elektronički.

Kada će Selekcijско središte biti u potpunosti informatički opremljeno?

To će prije svega ovisiti o dinamici radova u objektu namijenjenom Selekcij-skom središtu i dinamici mate-

rijalnog opremanja, a nakon što ga posjete predstavnici OS Kraljevine Danske.

Što nam možete reći o zadaćama i ustroju Selekcij-skog središta?

Primarna zadaća Selekcij-skog središta je selekcija i odabir kandidata za DVS, što uključuje postupke i procese vezane za privlačenje kandidata, prihvata i smještaja kandidata, obavljanje personalnog intervjua, provedbu psihologijskih ispitivanja, zdravstvenih pregleda i provjeru tjelesnih sposobnosti te odabir.

■ S obzirom na to da u procesu pribavljanja osoblja sudjeluje više ustrojbenih cjelina MORH-a i OS RH, suradnja je nezaobilazan čimbenik u uspostavi funkcioniranja Selekcij-skog središta i odvija se na visokoj razini

Selekcijско središte ustrojbeno broji 17 djelatnika, a čine ga dva odsjeka: Odsjek za odabir i Odsjek za potporu. Trenutačno je na lokaciji vojarnе "Pukovnik Milivoj Halar" u Dugom Selu.

Dobra suradnja s drugim ustrojbenim cjelinama MORH-a i OSRH

Na čemu trenutačno najviše radite ?

Trenutačno radimo na opremanju Selekcij-skog središta materijalnim sredstvima koja skladištimo na sadašnjoj lokaciji u Dugom Selu, te izrađujemo svu potrebnu dokumentaciju vezanu za funkcioniranje središta. Pri kraju je izrada cjelovitog projekta Selekcij-skog središta kojeg bi trebali prezentirati prilikom našeg skorašnjeg posjeta Kraljevini Danskoj. Uz navedene aktivnosti provodimo i sve zadaće

koje nam zapovijedi nadređeno zapovjedništvo.

Kako biste ocijenili suradnju s drugim ustrojbenim cjelinama koje sudjeluju u prijemu u djelatnu vojnu službu ?

S obzirom na to da u procesu pribavljanja osoblja sudjeluje više ustrojbenih cjelina MORH-a i OS RH, suradnja je nezaobilazan čimbenik u uspostavi funkcioniranja Selekcij-skog središta i odvija se na visokoj razini. Svi sudionici procesa visoko su motivirani za uspješno i stručno

obavljanje zadaća u pribavljanju kvalitetnog osoblja, a njihova dosadašnja iskustva vrijedan su doprinos uspostavljanju cjelovitog, kvalitetnog i učinkovitog sustava pribavljanja.

Kako Vi ocjenjujete važnost Selekcij-skog središta za prijam u djelatnu vojnu službu?

Ustrojavanjem Selekcij-skog središta pribavljanje osoblja postaje planska, standard-

dizirana i stalna aktivnost s temeljnim ciljem privlačenja i odabira kvalitetnog kadra potrebnog OS RH, a sve radi provedbe reorganizacije i pomlađivanja OS RH čiji sustav zahtijeva nove, obrazovane, prilagodljive i inovativne ljude.

Kada će Selekcijско središte primiti prve kandidate za djelatnu vojnu službu ?

Taj trenutak usko je vezan uz budući smještaj Selekcij-skog središta u prostoru vojarnе "Croatia" koji bi trebao zadovoljiti potrebe kapaciteta, uređenosti i opremljenosti što bi stvorilo preduvjete za dostizanje visoke razine provedbe selekcij-skog postupka. Dakle, ovog trenutka ne može se sa sigurnošću reći točan datum kada će Selekcijско središte moći primiti prve kandidate. ■

Na zadarskoj Novoj rivi letaćkim programom obilježen
Dan 93. ZB Zemunik

Obljetnica u znaku “Kрила Oluje”

Zrakoplovna baza Zemunik prepoznatljiva je po svojim specifičnim zadaćama. Tri temeljne se izdvajaju: školovanje hrvatskih vojnih pilota, zadaća gašenja velikih šumskih požara, te najnovija zadaća - zaštita ribolovno-ekološkog pojasa", pojasnio je zapovjednik baze brigadir Gulišija

— Andreja DEČAK, snimili Igor SKENDEROVIĆ i Ivan LUKAN —

U Zrakoplovnoj bazi Zemunik protekli je tjedan prošao u pripremama za održavanje aeroshowa na zadarskoj rivi, upriličenog u subotu 18. ožujka. Predstavljanje pred Zadranima bio je svojevrsni dar djelatnika Zrakoplovne baze prigodom obilježavanja Dana baze, ali i 15. obljetnice početka Domovinskog rata. Naša ekipa provela je s hrvatskim pilotima nekoliko dana, što je bila prigoda za upoznavanje s njihovim radom. O 93. Zrakoplovnoj bazi Zemunik razgovarali smo s njezinim zapovjednikom, brigadirom Ivanom Gulišijom. Objašnjavajući kako Zrakoplovna baza Zemunik vuče svoje korijene iz zrakoplovne skupine osnovane u

Zadru 1991. godine, zapovjednik Gulišija je istaknuo kako je ova obljetnica, za mnoge djelatnike, obljetnica i punih 15 godina života i rada u Hrvatskoj vojsci. "Zrakoplovna baza Zemunik prepoznatljiva je po svojim specifičnim zadaćama. Tri temeljne se izvaju: školovanje hrvatskih vojnih pilota, zadaća gašenja velikih šumskih požara, te najnovija zadaća - zaštita ribolovno-ekološkog pojasa", pojasnio je zapovjednik baze.

Kao svojevrsna novost, na Zemuniku postoji i samo godinu dana stara akrogrupa "Kрила Oluje". Riječ je o četiri pilota i jednoj pilotkinji koji avionima Pilatus - PC 9 u zraku izvode najsloženije akrobacije. Nji-

hov zapovjednik, bojničnik Miroslav Franjić, upoznao nas je s njihovom djelatnošću, te planovima za budućnost. "Akrogrupa nije ništa drugo nego ambasador svoje zemlje i svoje vojske u svijetu", istaknuo je Franjić dodajući kako je upravo ta skupina pokazatelj uvježbanosti vojske jedne zemlje. Iako su planovi za osnivanje akrogrupe postojali dugi niz godina, u konkretniju se realizaciju krenulo tek u proljeće 2005., prigodom obilježavanja 10. godišnjice vojno-redarstvene operacije Oluja. Prigodom obljetnice zrakoplovne baze akrogrupa svakodnevno je uvježbavala svoj program. Podjednako je ostavljala bez daha i one najmlađe i one najstarije pro-

■ Zapovjednik 93. ZB Zemunik brigadir Ivan Gulišija je istaknuo kako je ova obljetnica za mnoge djelatnike obljetnica i punih 15 godina života i rada u Hrvatskoj vojsci

matrača sa zemlje. No, kako je nemoguće s tla procijeniti o kakvim je zapravo akrobacijama riječ i što doista one uključuju, objašnjenje smo zatražili od samih pilota. Pričali su nam o dosta toga - o promjenama za organizam, o pozitivnim i negativnim opterećenjima, o nevjerovat-

nim brzinama njihova kretanja u zraku.

Zračni Schumacher

No, o čemu je tu zapravo riječ shvatili smo u usporedbi jednog od pilota, natporučnika Damira Barišića: "Zamislite da morate sa svojim automobilom pratiti nekoga uopće ne gledajući cestu ispred sebe, ne prateći zavoje, kočenje, niti ono što vas čeka. A uz to znate da morate u svakom trenutku ostati na istom mjestu u odnosu na onoga koga pratite", pričao je Barišić, te u šali dodao: "Naravno, osoba koju pratite nije neki prosječni vozač. Naprotiv, to je Schumacher."

Upravo njihov "zračni" Schumacher, pilot solist, natporučnik Matija Vrđuka objasnio nam je kako osnovna motivacija za bavljenje ovim

poslom može biti jedino zaljubljenost u avione i nebo, iako mnogi to ne mogu razumjeti. "Slično je bilo i s mojom suprugom", uz smješkak je rekao Vrđuka dodajući kako ga je nakon prvog odgledanog leta supruga stavila pred

nešto moderniju dvojbu od one povijesne, i to u formi "ili let ili ja". No, ljubav Matije i njegove odabranice i dalje traje, kao i njegove letačke akrobacije. Vjerujemo kako je gledanje svakog od sljedećih letova bilo presudno za vjeru o izvrsnosti osvajača neba i njegovih prijatelja.

Aeroshow na zadarskoj rivi

Nakon uvježbavanja, došao je i službeni dan. Na zadarskoj se Novoj rivi okupilo više stotina ljudi promatrajući program aeroshova, koji je počeo slijetanjem helikop-

■ Program aeroshova, počeo je slijetanjem helikoptera Bell 206 JetRanger III na zadarsku Novu rivu

tera Bell 206 JetRanger III. No, najzanimljiviji dio programa bio je rezerviran za "Krila Oluje". Demonstrirajući sve manevarske sposobnosti Pilatusa na visini od 70 do 800 metara iznad zadarske rive. U programu su sudjelovali i članovi Oldtimer kluba Zadar s raritetnim automobilima i motociklima.

Zadrani su, doista, dobili lijep dar povodom Dana 93. zrakoplovne baze Zemunik i 15. obljetnice početka Domovinskog rata. Nastavak je organiziran u ponedjeljak, 20. ožujka misom zadušnicom za poginule i umrle pripadnike postrojbe u kapelici sv. Arkandela Gabrijela u vojarni "Zemunik", polaganjem vijenaca podno središnjeg križa i paljenjem svijeća na grobovima 6-orice pripadnika postrojbe na groblju u Sukošanu, te odavanjem počasti poginulim braniteljima ispred središnjeg križa na groblju u Škabrnji. ■

■ Najzanimljiviji dio programa bio je rezerviran za akrogrupu "Krila Oluje", koji su demonstrirali sve manevarske sposobnosti Pilatusa na visini od 70 do 800 metara

Modernizacija Bradleya

AMERIČKA kopnena vojska (US Army) razmatra mogućnost modernizacije borbenog vozila pješništva M2 Bradley na novi standard M2A3. To je rezultat iskustava stečenih tijekom djelovanja u Iraku te tranzicije u smjeru standardiziranih brigada.

Iako su prije nekoliko godina Bradleyi smatrani "zastarjelim" nasljeđem prošlosti, slučaj Iraka pokazao je kako za klasičnim BVP-om još postoji velika potreba. Trenutačno američka vojska ima oko 6800 BVP-a Bradley, ali jedan dio nije operativan, riječ je o starijim inačicama koje su u skladištima.

Procjenjuje se kako su buduće potrebe vojske oko 4900 Bradleya, kako bi se opremilo 35 novih brigada poznatih kao BCT, odnosno Brigade Combat Teams. Buduće zadaće novih BCT brigada ističu veću važnost pješništva, odnosno borbenih vozila pješništva uz istodobno smanjenje važnosti tenka kao dosad dominantne kopnene platforme. Tenk i dalje ostaje važna platforma, ali nove potrebe otvaraju prostor za veću ulogu borbenih vozila pješništva.

Bradley je američki odgovor na trend razvoja borbenih vozila pješništva. Naslijedio je poznati oklopni

Raytheon

transporter M113. U operativnu je uporabu u američku vojsku ušao 1981. Tijelo je izrađeno od aluminijske, sa slojem posebno razvijenog oklopa za bolju zaštitu. Riječ je o borbenom sustavu izvorno zamišljenom i razvijenom u doba hladnoga rata i bipolarne podjele svijeta. Nakon kraja hladnoga rata mislilo se kako je njegovo vrijeme na zalazu, a pozornost je usmjerena na lakša,

često kotačna oklopna vozila, npr. Stryker. Vjerovalo se kako novo doba traži fleksibilna, brža i lakša vozila. No, iskustva iz Iraka pokazala su kako je teži i bolje oklopljen Bradley u nekim situacijama ipak bolji izbor od lakšeg i ranjivijeg Strykera. Ta će iskustva vjerojatno utjecati na buduće planove o vrsti i tipu snaga pogodnih za pojedine zadaće.

M. PETROVIĆ

POČETKOM veljače Iran je pokrenuo masovnu proizvodnju lakih prijenosnih PZO sustava Mithaq-2. Radi se o sustavu kratkog dometa, s pasivnom infracrvenom glavom projektila, namijenjenom za borbu protiv protivničkih zrakoplova na malim visinama. Inače, to je poboljšana inačica već postojećeg sustava Mithaq-1, kojeg proizvodi Shahid Kazemi In-

Mithaq-2

dustrial Complex iz Teherana. Prema navodima dužnosnika iranskog ministarstva obrane, radi se o vrlo naprednom i sposobnom PZO sustavu, koji je uz to „imun“ na razne elektronske protumjere. Izvorna inačica sustava Mithaq-1 je temeljena na kineskom sustavu QW-1 Vanguard, te se pretpostavlja da se Mithaq-2 također velikim dijelom oslanja na kinesku tehnologiju novije generacije. Dosadašnju okosnicu iranskih lakih prijenosnih PZO sustava čine Strela 2M (SA-7) i Strela 3 (SA-14), koji su rusčkog podrijetla.

S obzirom na potrebe iranskih oružanih snaga, a posebice zbog višegodišnje krize oko iranskog nuklearnog programa, iransko ministarstvo obrane pokrenulo je modernizaciju te jačanje protuzračne obrane. U tu svrhu tijekom prosinca prošle godine iransko ministarstvo obrane nabavilo je 29 sustava Tor - M1 (SA-15 Gauntlet) ruske proizvodnje. Vrijednost te nabavke procjenjuje se na oko 700 milijuna američkih dolara, a isporuka sustava trebala bi početi tijekom 2009. godine.

I. SKENDEROVIĆ

Komercijalni ugovor o potpori

FRANCUSKI DCMAT (Direction Centrale du Materiel de l'Armée Terre, središnja uprava za materijalnu potporu kopnene vojske) sklopila je desetogodišnji ugovor s tvrtkom Panhard Auverland kojim je dogovoreno održavanje kotačnih vozila francuske vojske.

Ugovor je vrijedan 328 milijuna eura i pokriva održavanje lakih oklopnih vozila Panhard VBL 4x4 (operativno je više od 1200 vozila), oklopnih vozila Panhard ERC 90 6x6 (oko 160 operativnih vozila) i lakih vozila Panhard P4 4x4 (oko 9400 operativnih vozila u sastavu

francuske vojske).

Panhard Auverland će investirati više od milijun eura u opremanje nove radionice i zapošljavanje najmanje 20 radnika koji će operativno provoditi novi ugovor. Radit će na poslovima remonta i popravke vozila koja su predmet ugovora. Predviđeno je da nova radionica, dio komercijalne tvrtke, usko surađuje s postojećim radionicama francuske vojske u provedbi remonta i popravaka.

Prema tvrtki, takva će organizacija posla i udruživanje s vanjskim izvođačima poslova dovesti do smanjenja cijene održavanja za 15%.

Taj je ugovor neka vrsta primjene javno privatnog partnerstva na poslovima održavanja opreme za francusku vojsku. Ugovor je na neki način rezultat nalaza francuskog ureda državne revizije prema kojem francuska vojska nedovoljno rabi mogućnosti javno privatnog

partnerstva s komercijalnim tvrtkama. Ideja javno privatnog partnerstva prvo je među europskim vojskama zaživjela pozitivnim primjerima Velike Britanije, koja je nekoliko projekata nabave i održavanja provela po tom modelu, s dobrim rezultatima. Britanska su iskustva polagano slijedile i druge vojske kontinentalnog dijela Europe. Iako postoje određeni otpori, ponajprije među tradicionalistima, programi javno privatnog partnerstva sve se više šire, a osnovna ideja je pronaći komercijalnog partnera za neke, u pravilu neborbene poslove, a koji može ponuditi nižu cijenu usluge nego što bi bili troškovi da to obavlja sama vojska svojim resursima.

M. PETROVIĆ

Panhard Auverland

Panhard Auverland

Poletio prvi poljski F-16

S PISTE američke zrakoplovne baze Fort Worthu, 14. ožujka na svoj prvi probni let poletio je prvi poljski F-16 Block 52+. Radi se o važnom trenutku Peace Sky programa, u sklopu kojeg je poljsko ministarstvo obrane sklopilo ugovor za kupnju 48 višenamjenskih borbenih aviona, čija

bi isporuka poljskom ratnom zrakoplovstvu trebala početi krajem ove godine. Tijekom prvog leta koji je u cijelosti s uspjehom proveden, u trajanju od jednog sata, pokusni pilot proizvođača aviona Paul Hattendorf uz testiranje svih vitalnih sustava aviona, i dovođenja aviona do super-

soničnih brzina, izveo je i brojne manevre pod velikim G opterećenjem.

Nakon što budu isporučeni, poljski Falconi bit će jedni od najnaprednijih inačica višenamjenskih borbenih aviona F-16 u sklopu NATO saveza. Kao jedne od važnijih odlika poljskih Falcona mogu navesti radarski sustav AN/APG-68(V) 9, suvremen i iznimno moćan Sniper ciljnički podvjesnik, te HMC (Helmet Mounted Cueing) sustav upravljanja oružnim sustavima.

Dosad je proizvedeno više od 4300 aviona F-16 Fighting Falcon, u raznim njegovim inačicama, koji s uspjehom služe u 24 ratna zrakoplovstva diljem svijeta, u kojima su do sada ostvarili više od 12 milijuna sati naleta.

I. SKENDEROVIĆ

Novi ciljnik australskih pješaka

grira s postojećim ciljnikom Aimpoint na australskoj jurišnoj puški F88, koja je ustvari u Australiji licencno proizvedena austrijska puška Steyr AUG.

Zahvaljujući OAVD-u, koji djeluje kao neka vrsta periskopa, strijelac može ciljati i pucaati iza ugla ili iz zaklona izloživši samo oružje i motreći cilj preko ciljnika. OAVD je malen i lagan i ne narušava balans puške. Može se nositi stalno pričvršćen na pušku ili se može brzo pričvrstiti kada se ukaže potreba.

Za razliku od drugih rješenja, Australci su se odlučili za relativno "niskotehnoško" i jednostavno rješenje. Drugi slični sustavi, koji omogućavaju ciljanje i pucanje iza ugla, oslanjaju se na kamere pos-

tavljene uzdužno na os cijevi puške, zaslon koji prikazuje sliku s kamere te bateriju za napajanje. To su sve skupe i komplicirane naprave koje uvelike podižu cijenu, ali i povećavaju mogućnost kvara.

Australsko je rješenje jednostavno, jedan optički "produžetak" na postojeći ciljnik koji djeluje na poznatom i provjerenom načelu periskopa. Krajnje jednostavno, jeftino i učinkovito. Za razliku od ostalih visokotehnoških rješenja, ne zahtijeva izvor energije i odmah je dostupan po prihvatljivoj cijeni. OAVD su osmislili australska agencija DSTO i tvrtka BAE Systems Australia. Nadaju se kako će osim lokalnog interesa u Australiji, biti zanimanja i na globalnom tržištu.

M. PETROVIĆ

AUSTRALSKI vojnici raspoređeni u Iraku prvi su počeli dobivati novi tip optičkog ciljnika za jurišnu pušku. Australski će strijelci zahvaljujući tom ciljniku moći precizno gađati bez izlaganja (najčešće je to glava i gornji dio torza) protivničkoj paljbi. Riječ je o novom ciljniku OAVD, odnosno Off-Axis Viewing Device.

Novi se ciljnik izdaje postrojbama u Iraku, i to po jedan na desetinu. OAVD je mali dodatak koji se inte-

Trident će dobiti klasične bojne glave

AMERIČKA ratna mornarica namjerava dio svojih balističkih projektila Trident naoružati klasičnim bojnim glavama i za to traži dodatnih 500 milijuna američkih dolara u proračunu za fiskalnu godinu 2007. Na taj bi način dobila mogućnost brzog udara na ciljeve na cijeloj Zemlji, ali i mogućnost preciznih udara protiv dobro branjenih ciljeva u dubini neprijateljskog teritorija. Po sadašnjim planovima ovako opremljeni Tridenti ušli bi u operativnu uporabu 2011., a mornarica predviđa konverziju 24 projektila koje bi opremila s ukupno 100 bojnih glava. Slični je prijedlog američka mornarica već uputila tijekom fiskalnih godina 2003. i 2004. ali ih je Kongres tada odbio. Nova politička situacija u svijetu ponovno je aktualizirala taj program uz puno veću potporu Pentagona.

"Konvencionalne" Tridente postavili bi na podmornice s nuklearnim pogonom klase Ohio (nosi 24 projektila) koje bi razmjestili u blizini Južnog pola. Projektil UGM-133

Trident D-5 ima maksimalni domet od 12 000 kilometara (minimalni je domet 2500 km) koji mu omogućava da za oko 30 minuta, leteći preko Južnog pola, pogodi bilo koju točku na Zemlji.

Borbena djelovanja na Balkanu, u Afganistanu i Iraku pokazala su da američkoj vojsci nedostaje mogućnost brzog udara na više ciljeva istodobno. Očito je, iako se to službeno ne spominje, da je i najnovija

kriza oko iranskog nuklearnog programa znatno povećala potrebu za tom vrstom oružja. Trident može nositi do osam bojnih glava i idealan je za istodobni napad na više različitih ciljeva kao što su iranska nuklearna postrojenja. Jedini je problem što je Tridentov CEP 90 metara, što je preslabo za konvencionalne bojne glave čiji bi CEP trebao biti manji od 10 metara.

T. JANJIĆ

NASSCO gradi deveti T-AKE

AMERIČKA tvrtka NASSCO iz San Diega, dio grupacije General Dynamics, prihvatila je ugovornu opciju američke ratne mornarice vrijednu 137 milijuna američkih dolara za gradnju devetog borbeno-logističkog broda klase Lewis and Clark iz programa T-AKE.

T-AKE logistički brodovi djelovat će iz vojno-mornaričkog zapovjedništva, a namijenjeni su prijevozu suhog tereta, strjeljiva, provijanta, goriva, zaliha, rezervnih dijelova te potrošnog materijala do brodova - baza i drugih mornaričkih snaga na moru. Nova klasa logističkih brodova zamijenit će zastarjele T-AE brodove za prijevoz strjeljiva klase Kilauea i T-AFS borbeno logističke brodove klase Mars.

Glavne karakteristike T-AKE bro-

dova očituju se u duljini od 210 m, širini 32,2 m, konstruktivnom gazu 9,2 m i istisnini od 41 000 tona. Nosivost broda iznosi gotovo

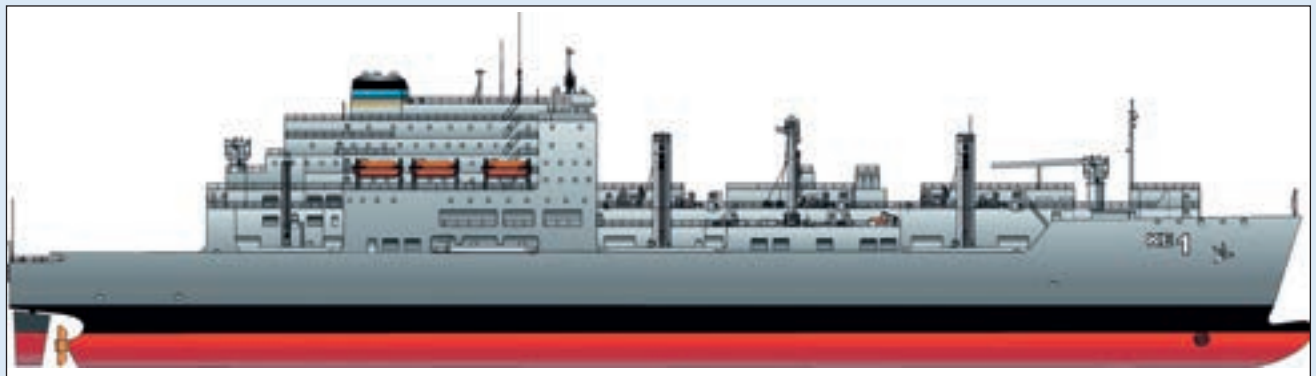

7000 tona suhog tereta i strjeljiva te 23,500 barela dizelskog goriva, a pokreće ga integrirani električni propulzijski sustav. Postižu brzinu od 20 čvorova na konstruktivnom gazu pri 80% snage motora te imaju doplov od 14 000 nautičkih milja.

T-AKE brodovi su projektirani za 172 člana posade s mogućnošću ukrcaja dodatnih 25 članova. Ukupna vrijednost ugovora za gradnju devet T-AKE brodova, dodijeljenih tvrtki NASSCO iznosi 2,8 milijardi američkih dolara s opcijom za gradnju dodatna tri. Prvi logistički brod u klasi T-AKE, USNS Lewis and Clark porinut je u svibnju 2005. godine a njegova se primopredaja očekuje u drugom kvartalu ove godine.

M. PTIĆ GRŽELJ

SpainSat 1

U NOĆI između 11. i 12. ožujka lansiran je španjolski komunikacijski satelit SpainSat 1, koji će se rabiti za potrebe španjolskog ministarstva obrane, a posebice poboljšanja komunikacije sa španjolskim postrojbama koje su angažirane u raznim međunarodnim misijama. Satelit vrijedan oko 150 milijuna američkih dolara izgradila je američka tvrtka Space System Loral,

dok je operater satelita španjolski konzorcij Hisdesat, u kojem svoje vlasničke udjele imaju tvrtke Hispasat, Insa, EADS Casa, Indra Espacio te Sener.

Satelit SpainSat 1 lansiran je iz Francuske Gvajane, dok će se njime upravljati iz zemaljskih kontrolnih postaja u Arganda del Rey pokraj Madrida i Maspalomasa na Kanarskim otocima. Lansiranim satelitom kompletiran je satelitski komunikacijski program španjolske vlade, koji je pokrenut tijekom 2005. lansiranjem satelita Xtar-Eur. Novim sustavom višestruko su po-

većani kapaciteti u propusnosti, jačine signala te njegove sigurnosti, a svojom primjenom koja je težišno predviđena u obrambene svrhe SpainSat 1 je iskoristiv i u brojnim drugim operacijama španjolske vlade. SpainSat sustav čini 12 transpondera X komunikacijskog opsega, te 1 transponder Ka komunikacijskog opsega. SpainSat 1 stabiliziran je pomoću tri orbitalna motora, a na svoja dva „krila“ ima po 4 solarna panela dužine 6 m. Satelit teži 3692 kg, a životni vijek mu je 15 godina.

I. SKENDEROVIĆ

Žene u oružanim snagama

U današnje vrijeme vrlo je aktualna tema položaj i prava žena u socijalnom okruženju. Ravnopravnost spolova jedno je od načela modernog demokratskog društva. Ogledalo razvoja demokracije društva predstavlja i status žena u svim strukturama društvene zajednice, pa tako i u oružanim snagama neke države

Svjatlana DORIČIĆ

U organizaciji i radu NATO saveza važno mjesto zauzima i područje kojem je primarni interes uloga žene u oružanim snagama. Kako se NATO sastoji od oružanih snaga različitih zemalja, tako se razlikuju uvjeti službe i karijere žena u pojedinim vojskama. Razlike su bile velike prijašnjih godina, dok se modernizacijom i razvojem društva modernog vremena one sve više smanjuju.

Danas u zapovjedništvu NATO-a, u Bruxellesu, postoji i poseban ured Odbora za žene u NATO snagama.

Još je daleke 1961. godine u Kopenhagenu održana prva NATO konferencija žena, viših časnica u savezničkim snagama. Svoje pred-

stavnice na konferenciju su uputile Danska, Norveška, Nizozemska, Velika Britanija i SAD. Konferenciju je organizirala Danska atlantska asocijacija, a temeljna problematika koja se tada razmatrala bila su pitanja statusa, organizacije, uvjeta zapošljavanja, razvoj karijere i mogućnosti žena u savezničkim oružanim snagama. Predstavници su završili konferenciju usvajanjem rezolucije i dokumenta koji su izražavali nastojanja o održavanju budućih konferencija u određenim i planiranim vremenskim intervalima. Predloženo je da to bude jedanput godišnje. Ujedno je izražena želja da NATO i nacionalni autoriteti razmotre zapošljavanje i angažiranje žena u širim razmjerima

unutar nacionalnih vojnih službi a u interesu savezničkih snaga.

Petnaestak godina kasnije, točnije 19. srpnja 1976. godine, NATO-ov vojni odbor formalno je postao Odbor za žene u NATO snagama (CWINF - Committee on Women in the North Atlantic Treaty Organization Forces).

U ožujku 1997. Ured je smješten u zapovjedništvu NATO-a u Bruxellesu, a cilj mu je bio potpora funkcioniranju Odbora kao i predstavljanje točke za kontakt za široki spektar razmatranih područja problematike žena kao vojnog osoblja u NATO snagama. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Lake bespilotne letjelice

Mini i mikro bespilotne letjelice prisutne su u mnogim vojskama. Pitanje je vremena kad će oni koji odlučuju o tome shvatiti sve njihove prednosti

Pripremio Domagoj MIČIĆ

Lake bespilotne letjelice namijenjene bliskom izviđanju prostora u operativnoj su uporabi još od sredine osamdesetih godina prošlog stoljeća. Razvoj mini i mikroelektronike i elektromotora omogućio je razvoj sve lakših letjelica namijenjenih uporabi na prvim crtama bojišnice. Danas kad vojnik uz pušku nosi prijenosno računalo, te se suočava s novim izazovima, uporaba lakih bespilotnih letjelica pitanje je opstanka.

Imena kao što su Black Widow, Pointer, Hornet i Snake Eye ne asociraju na nešto što biste rado stavili na leđa. To su imena "elektroničkih očiju" postrojbi namijenjenih djelovanju na prvim crtama. Uporabljivost bespilotnih letjelica (Unmanned Aerial Vehicles- UAV) poznata je već duže vrijeme, a ponovno je

potvrđena u aktualnim sukobima na Bliskom istoku i u Afganistanu. U njima su se Predatori, Global Hawkovi i Gnatovi 750 pokazali kao nezamjenjive izvidničke platforme viših zapovjedništava. Ništa manju ulogu, iako manje spominjane, nisu imale male (mini) i vrlo male (mikro) bespilotne letjelice koje se lansiraju iz ruke vojnika.

Te Micro ili Mini UAV (MAV) bespilotne letjelice - umanjene inačice starijih i većih - kopnenim postrojbama pružaju mogućnost izviđanja i nadzora većih područja u realnom vremenu. MAV-ovi pomažu u borbenim operacijama otkrivajući neprijateljske položaje i pokrete, ali i u vojnim ili policijskim operacijama nadzora određenog područja. Uz to pružaju i vrijedne podatke nadređenim zapovjedništvima, često kao

preciznija dopuna podacima skupljenim pomoću većih bespilotnih letjelica ili čak satelita.

Jedna od prvih lakih bespilotnih letjelica koja je ušla u operativnu uporabu u američkoj vojsci je Pointer tvrtke Aerovironment. Razvijen je još 1986., a prve isporuke američkoj vojsci obavljene su 1988. Pointer je sa svojih 3,75 kilograma mase omogućio inovativni koncept uporabe bespilotne letjelice koju vojnici nose u kontejneru na leđima, lansiraju se iz ruke i ima električni pogon. Konstrukcija je s vremenom pretrpjela neke izmjene, te je, unatoč stalnoj minijaturizaciji elektroničkih komponenti, masa letjelice povećana na 4,5 kilograma. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Mistral

novi desantno-jurišni brod francuske ratne mornarice

Početkom 2007. godine kada bude postignuta puna operativna sposobnost obaju brodova klase Mistral, francuska ratna mornarica raspolagat će s modernom flotom amfibijskih brodova

Pripremio Igor Spicijarić

Nabavkom osam američkih desantnih brodova tipa LST od 1949. do 1951. godine, francuska ratna mornarica (Marina Nationale) formirala je svoje prve amfibijske postrojbe. Tim brodovima priključen je 1952. godine i bivši desantni brod britanske ratne mornarice Oceanway (također bivši američki LSD 12), nabavljen u sklopu programa MDAP (Mutual Defence Assistance Program). Brod je preimenovan u Foudre i dobio je oznaku

A 646. U službi francuske ratne mornarice bio je do 1969. godine. Od tada pa do današnjih dana francuska ratna mornarica rabila je tri generacije desantno-jurišnih brodova a do konca ove godine uvodi u službu i četvrtu generaciju.

Foudre je bio sposoban na svojim vezovima prihvatiti dva desantna plovila tipa ECT 3 i bio je klasificiran kao transportni brod. Iskustva stečena njegovom uporabom donijela su potrebna saznanja na podru-

čju amfibijskih operacija. Ta činjenica je imala izravan utjecaj na razvoj prvih francuskih amfibijskih projekata, odnosno plovnih jedinica takvog tipa.

Druga generacija desantno-jurišnih brodova

Program konstrukcije višenamjenskog desantno-jurišnog broda počeo je koncem pedesetih godina prošlog stoljeća, izgradnjom desantnog broda Ouragan (L 9021) u lipnju 1962. godine u brodogradilištu u Brestu. Nova jedinica bila je porinuta 9. studenoga 1963. a ušla je u službu 1. lipnja 1965. Slijedio ga je 1. travnja 1968. brod-bliznac pod imenom Orage (L 9022). Ove dvije prinove u francuskoj floti klasificirane su kao TCD (Transports de Chalandes de Debarquement). ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

*Brodovi klase
Hamburg jedini
su razarači
izgrađeni u
zapadnonje-
mačkim bro-
dogradilištima
nakon II. svjet-
skog rata*

Siniša RADAKOVIĆ

Razarači klase Hamburg

Nakon poraza u oba svjetska rata njemačka je ratna mornarica čak dva puta u jednom stoljeću morala početi svoj razvoj praktički od početka. Dijelom je to bila posljedica ratnih gubitaka ali ponajviše nametnutih političkih ograničenja u naoružanju koja su vrijedila i za pomorske snage. Takvo je stanje poslije II. svjetskog rata proizlazilo iz odluka Potsdamske konferencije koje su nalagale potpuno razoružanje i demilitarizaciju okupirane Njemačke, te uništenje i/ili stavljanje pod kontrolu okupatorskih snaga preostalih proizvodnih kapaciteta vojne industrije.

Razbuktavanjem hladnog rata, čiji se utjecaj posebice osjećao na granicama podijeljene Njemačke, odredbe Potsdamske konferencije brzo su zanemarene. Tako već 1950., po odobrenju vlada okupacijskih snaga (Sjedinjenih Država, Velike Britanije i Francuske), Savezna Republika Njemačka formira prve oružane formacije pod nazivom "Policija pripravnosti" jačine oko 30 000 ljudi, a nakon tri godine i tzv. graničnu zaštitu s oko 20 000 ljudi. Pariškim ugovorom iz listopada 1954. SR Njemačka je i službeno uključena u

vojne planove NATO pakta, te joj je dopušteno, pored ostalog, izgradnja 180 ratnih brodova i ustrojavanje ratne mornarice s oko 35 000 ljudi.

Kako bi se još uvijek osjetljiva europska javnost, koja je tada još jako dobro pamtila nacističke zločine, donekle umirila postavljena su ograničenja na razvoj i proizvodnju nuklearnog, biološkog i kemijskog oružja, dalekometnog topništva, vođenih projektila, strateških bombardera te ratnih brodova istisnine iznad 3000 tona i podmornica istisnine iznad 350 tona. I ta su ograničenja vrlo brzo ukinuta tako da je SR Njemačka do početka šezdesetih godina prošlog stoljeća mogla slobodno razvijati svoje oružane snage. Nagli razvoj oružanih snaga SR Njemačke prvotno je pravdan "komunističkom opasnošću sa sjevera", a potom i potrebama suradnje unutar NATO saveza.

U takvim političkim okolnostima i pri vrlo brzom gospodarskom oporavku koji je u SR Njemačkoj uslijedio već u pedesetim godinama prošlog stoljeća, našlo se je dovoljno odlučnosti i sredstava da se već 1955. počne s planiranjem i realizacijom prvog flotnog programa. Prva

je pomoć došla iz Sjedinjenih Država u obliku rabljenih minolovaca. Dopuštena je obnova brodogradilišta i početak priprema za gradnju manjih ratnih brodova po vlastitim nacrtima. Obnova ratne mornarice i njezine flote počela je po dugoročnim planovima NATO saveza.

Iako je već 1955. zapadnonjemačka ratna mornarica planirala izgradnju 12 razarača namijenjenih osiguranju pomorskih putova u Atlantiku i Sjevernom moru, zbog mnogo je razloga od tog plana morala odustati. Budući da se sredinom pedesetih godina prošlog stoljeća koncepcija o mjestu i ulozi razarača unutar ratnih mornarica uvelike promijenila, tako su i suvremeni razarači namijenjeni zadaćama eskortiranja izgubili neka bitna obilježja koja su imali razarači projektirani i građeni tijekom II. svjetskog rata. Zbog toga je i njemački plan gradnje 12 razarača morao pretrpjeti velike izmjene. Najprije se odustalo od izgradnje planirane serije od čak 12 brodova i program je sveden na samo četiri razarača. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Mohač (1526.)

Frankopan nije stigao...

Umjesto da se okruži kolima i kolcima i pričekava neprijateljski napad, kršćanska se vojska, sigurna u svoju pobjedu, rasporedila na otvorenom polju, ostavivši okolne bočne brežuljke bez ikakve zaštite...

Jurica MILETIĆ

Ludovik II.

Pavao Tomori

Sulejman Veličanstveni

Odlučni Sulejmanov pohod

Godina 1526. bila je sudbonosna i tragična, ne samo za Ugarsku, već i za Hrvatsku. Već je godinu dana prije bilo jasno da Sulejman II. priprema odlučni pohod, ali Mađari kao da toga nisu bili svjesni, a slabo se za tu opasnost marilo i u ostalim europskim državama. Osiromašeni ugarski kralj Ludovik II. neprestance se zaduživao da organizira kakvu-takvu vojsku, u cijeloj zemlji nije bilo niti jedne važnije utvrde, a na istoku i jugu granice su bile potpuno otvorene. Ozbiljnijeg pripremanja obrane latio se tek kapetan Pavao Tomori, upozoravajući kralja da turski sultan od Carigrada prema Beogradu nadire s vojskom od čak 100 000 ljudi i 300 topova. U Hrvatskoj je pripreme počeo ban Franjo Bačani, a obećanje da će osobno sudjelovati u borbama dao je i sam kralj Ludovik. Nije uspio skupiti nikakvu veću vojnu silu, a još je veća teškoća bila što vojska nije imala pravog i iskusnog zapovjednika. Nadbiskup Pavao Tomori držao se nedoraslim toj zadaći, njemački grof Salma nije se odazvao pozivu, a iskusnog borca Krstu Frankopana, koji je turske borbene sposobnosti poznao u dušu, Mađari nisu htjeli, računajući da će Turke lako svladati i bez pomoći nekakvog hrvatskog vojskovođe.

Kad su Sulejmanovi vojnici ušli u Beograd koji je i onako već bio u turskim rukama, Tomori je pokušao dobiti na vremenu i zatražio je od kralja barem petnaestak tisuća vojnika da organizira obranu. Da ih je dobio, možda bi Ilok, Petrovaradin, Morović i Osijek barem na neko vrijeme zaustavili Turke, ali sa svojim snagama, koje su brojile tek 1 500 vojnika, od toga samo 1 000 konjanika, nije mogao mnogo. Veliki vezir Ibrahim sa svojim je snagama potkraj lipnja 1526. prešao Savu i utaborio se pokraj Zemuna, gdje su mu se pridružile vazalske pos-

trojbe. Kada je stigao i sam sultan Sulejman, počeo je osvajati srijemske gradove. Potkraj srpnja pao je i Petrovaradin koji je sa samo tisuću vojnika duže vrijeme branio hrvatski plemić Juraj Alapić. Osijek je pao bez borbe i sultanovi su vojnici od grada koju su dovezli sa sobom preko Drave podigli kilometar i pol dug most preko kojeg je prešlo 200 000 vojnika, od toga 80 000 konjanika i 300 topova, najveća dotad viđena vojska u Europi. Čim je turska vojska prešla, most je bio srušen.

Na Mohačkom polju u taboru kralja Ludovika skupilo se 20 000 ljudi,

uglavnom banderija prelata i baruna, ponešto županijskih četa i oko 4 000 papinskih plaćenika. Ban Bačani skupio je čak 7 000 vojnika, od čega 3 000 konjanika i u tabor je stigao sljedećeg dana. Hrvatsku su vojsku vodili Ivan Banić od Lendave i podsusedski gospodar Franjo Taši. Na čelu odreda od tisuću konjanika bio je zagrebački biskup Šimun Erdödy, a svoje su banderije vodili i hrvatski baruni i velikaši Mihajlo Zrinski i Matija Frankopan Slunjski, senjski biskup Franjo Jožefić, kliški kapetan Gregorije Orlovčić i Juraj Kobasić. S hrvatskim postrojbama, Ludovik je na raspolaganju imao 28 000 ljudi i osamdesetak topova.

Nezaštićeni bokovi

Okršaji s turskim predstražama počeli su 26. kolovoza, a do odlučnog boja došlo je tri dana kasnije: umjesto da se okruži kolima i kolcima i pričekava neprijateljski napad, kršćanska se vojska, sigurna u svoju pobjedu, rasporedila na otvorenom polju, ostavivši okolne bočne brežuljke bez ikakve zaštite. U prvom borbenom redu bilo je pješništvo u dugim redovima, u sredini Tomori sa svojim, na lijevom krilu Ivan Perenj, a na desnom ban Bačani i Taši s hrvatskim četama. Iza pješništva bilo je 80 topova, a konjanništvo je bilo podijeljeno u tri skupine. Protivnika se željelo napasti u što je moguće široj fronti, a sam je kralj bio okružen kraljevskom banderijom od tisuću oklopnika - kirasira. Prije početka bitke, u pratnji palatina Stjepana Batorija, Ludovik II. je na konju je obišao sve čete da ih osokoli, govoreći im kako u bor-

bama nije važan broj vojnika, već njihova srčanost. Željno je očekivao dolazak Krste Frankopana koji je ipak trebao preuzeti zapovjedništvo, ali on nije stizao.

Nasuprot kršćanskoj vojsci, djelomice poredanoj iza brežuljaka, stajala je turska sila: u prvim redovima smederevski sandžakbeg s 4000 oklopnika, a iza njega veliki vezir sa svojim ljudima i 150 topova. Druga polovica topova bila je otraga, s postrojbama beglerbega anatolskoga. Iza njih stajao je sultan sa svojim janjičarima, a sasvim otraga pričuva pod zapovjedništvom bosanskoga sandžaka Kosref-paše.

Napadima na nezaštićene bokove kršćanske vojske Turci su ubrzo podijelili kršćansku vojsku. Iako se njezina glavnina u središtu uspjela probiti kroz janjičare gotovo do samog sultana. I kad se činilo da će taj kršćanski klin riješiti bitku u

Ilustracija Damir Podraški

■ *Dva su objašnjenja Frankopanova nedolaska na Mohač: po nekima je pokušao, ali mu je poziv stigao prekasno, dok drugi tvrde da uvrijeđen zbog nepozivanja nije niti žurio skupiti vojsku. Pitanje je bi li ishod bitke sudjelovanjem tog iskusnog zapovjednika bio drukčiji*

svoju korist, tursko je topništvo počelo kanonadu iz neposredne blizine: kršćanski su vojnici padali kao snoplje. Ipak, bitku je odlučio beogradski paša Balibeg, koji se, udarivši s boka, odjednom našao iza kršćanske vojske. Veliki dio hrvatskih i ugarskihitezova je poginuo, mnogi su bili zarobljeni, a među ostacima je zavladao nered. Turci su imali velike gubitke, ali od kršćanske vojske poginulo je 20 000 ljudi. Među poginulima su bili i glavni zapovjednik Pavao Tomori, đakovački biskup Juraj, Juraj Zapolja, knez Matija Frankopan i kapetan Gregorije Orlovčić.

Na Mohačkom je polju ostao i mladi kralj Ludovik. Nije pao u bitku, već je ostao u potoku Čele. Htio ga je preskočiti na konju, ali se konj spotaknuo i pao, a kralja pokopao pod sobom. ■

Sjećanje na poraz

Simpatičan ali i pomalo učmao gradić Mohač, na desnoj obali Dunava, unatoč debelim nanosima asfalta ljeti djeluje prašnjavo, a zimi blatnjavo. Njegovo ime i danas u svakome budi sjećanje na tragičan kolovoz 1526. kada su Turci potpuno potukli kršćansku vojsku i prodrli do Budimpešte, spalivši u njoj sve osim kraljevske palače. Uz izvrsno mađarsko pivo Dreher (nakon odreska Bakony Style, dakako) u nekom od mnogobrojnih restorančića oko glavnoga trga, u lijeno ljetno rano poslijepodne, oči se mogu napasati na slikovitim zgradama. Nekoć su se na istim tim mjestima oči valjda napasale na zgodnim mađarskim djevojkama, ali danas cure posvuda izgledaju jednako: traperice na bokovima, prsten u ogojelu pupka, sunčane naočale na nosu, a čik među usnama. Suknje se nose još samo u Škotskoj.

Dakako, ni tamo ih ne nose pripadnice ženskog roda. Središte grada je trg Szechenyi ter na kojem se ističe zavjetna crkva. Zovu je Emlektemplom. Valjda u Mohaču i nema osobe koja ne zna kako je prilikom njezine gradnje pijesak bio donesen iz čak tri tisuće mađarskih naselja, tek da se uspe u temelje te crkve posvećene godine 1926. Jasno, bilo je to točno na 400. obljetnicu Mohačke bitke. Nacionalni park s memorijalnim spomenikom palima u Mohačkoj bitki (na slici), na sedam se hektara proteže nedaleko od gradića Satorhelyja. Uređen je prije točno trideset godina. Na 450. obljetnicu te bitke arheolozi su tu pronašli posmrtno ostake čak 150 000 ljudi.

Orhan Pamuk: "Zovem se Crvena", Vuković & Runjić, Zagreb, 2004.

Iako je roman objavljen u Hrvatskoj prije gotovo dvije godine, još uvijek pobuđuje veliko zanimanje čitatelja, što pokazuju i top-liste najčitanijih i najprodavanijih naslova. S tim romanom Pamuk je postao najprodavaniji turski autor, a u Dublinu je 2003. dobio i nagradu Impac za najbolje književno djelo na stranom jeziku. Priča je složena kao klasičan krimić i na površini se bavi otkrivanjem ubojice jednog iluminatora, ali kroz prizmu iluminacije autor prikazuje cijeli filozofsko-religijski duh jednog vremena (XVI. stoljeće u Istanbulu). Pred nama izranjaju slike života u Osmanskom Carstvu, unutrašnjost tajanstvenih i mračnih kuća, uske i krivudave uličice glavnoga grada te vrlo detaljno iznijansirani likovi. Roman je iznimno neobično strukturiran: svaki lik (između ostalih i novčić, konj s iluminacije te crvena boja - otuda i naslov romana) pripovijeda priču iz svoje perspektive u prvom licu, što se slaže u kompaktnu cjelinu. Autor se koristi kićenim jezikom toga doba pa je tempo teksta spor (što na trenutke razvlači čitanje), a unutar pojedinih priča uklopljeni su i svojevrсни mini eseji o slikarstvu, umjetnosti, religiji. Mnogi su, s pravom, ovu knjigu usporedili s Ecovim "Imenom ruže", jer oba na iznimno uvjerljiv način rekonstruiraju društvenu i socijalnu zbilju vremena o kojem pišu i oba su u suštini romani o herezi. Želite li zaviriti u to razdoblje ljudske povijesti i shvatiti odnose i kontraste Istoka i Zapada, svakako posegnite za ovim djelom. Unatoč obimu, isplatit će se.

Mirela MENGES

FILMOTEKA

München (kino)

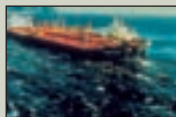
- američka drama (164 min.)
- distributer: Blitz film & video
- redatelj: Steven Spielberg
- gl. glumci: Eric Bana (Avner), Daniel Craig (Steve) Geoffrey Rush (Ephraim)

Ekstremistička palestinska skupina Crni rujan ubila je dvojicu i otela devet izraelskih sportaša u Olimpijskom selu u Münchenu 1972. Putem malih ekrana talačku krizu pratilo je 900 milijuna ljudi. Pregovori o oslobađanju nisu uspjeli i svi su taoci ubijeni. Izraelska tajna služba Mossad poslala je petoricu operativaca u Europu kako bi eliminirali Palestince za koje pretpostavljaju da su odgovorni za Münchenski pokolj. U središtu Spielbergove priče je mladi izraelski domoljub i obavještajac Avner. Njemu je ponuđeno sudjelovanje u nevjerojatnoj misiji zbog koje mora promijeniti identitet i napustiti trudnu ženu ne bi li uhvatio i ubio jedanaesticu optuženih za masakr u Münchenu. Deset godina poslije izvrsne *Schindlerove liste*, Steven Spielberg se vratio problematici (svoga) židovskog naroda. I ovaj je film snimljen prema istinitom događaju, no ovaj put Židovi nisu predstavljeni u najljepšem svjetlu. *München* pokazuje je da je Izrael financirao teroristička smaknuća i mnogi su mu to zamjerali. Slično kao u *Schindlerovoj listi*, Spielberg konfrontira glavnog junaka s onima kojima ideološki i nacionalno pripada (u vrijeme svoga djelovanja tajni agent Avner slavljem je kao super-heroj u Izraelu). No, Schindler je Nijemac koji štiti Židove, a Avner je Židov koji shvati da njegov teroristički put ne vodi nikamo i da će ga se njegovi poslodavci riješiti kada im postane nepotreban. Schindler je čovjek koji junačka djela čini zato što mu savjest ne dopušta drukčije, a Avner je plaćeni ubojica koji uživa u eliminaciji protivnika. Tek kada shvati da netko sprema njegovo smaknuće, zapita se za koga se bori i postoji li opravdanje za zločine koje je dotad počinio. Izvršni Eric Bana (Australac hrvatskih korijena) uživao se u lik suzdržanog čovjeka koji istodobno ne postoji ali je i idol masa. Tajni agent koji spoznaje da je instrument zla uvijek će biti zahvalan predložak za krimić.

Leon RIZMAUL

24. ožujka 1989. Najveća ekološka katastrofa

Veliki američki tanker Exxon Valdez prevezio je sirovu naftu iz bogatih nalazišta na Aljasci. Nasukao se, bio je teško oštećen i iz njega je iscurilo 11 milijuna galona nafte.

Prema kasnijoj rekonstrukciji događaja, utvrđeno je da je tanker, pokušavajući izbjeći ledene sante, zakasnio u manevru i nasukao se na podvodni kameni sprud. Svijet je zapanjila nespornost kompanije za katastrofu takvih razmjera. Kontaminirano je 1900 kvadratnih kilometara obale, uglavnom nenaseljene, pa se do naftne mrlje moglo doći samo brodom ili helikopterom. Brojni dragovoljci mjesecima su spašavali unesrećene životinje čije je stanište odjednom od netaknute prirode postalo najzagađeniji kutak svijeta, no mnogima nisu mogli pomoći. Uginulo je više milijuna lososa, 250 tisuća ptica, tisuće tuljana i 22 kita orijaša. Nesreća Exxon Valdeza nije bila najveća po količini prolivene nafte. U nekoliko navrata na Bliskom istoku iscurilo je i do deset puta više nafte, ali tamošnje su kompanije pomoću drugih tankera i usisnih pumpi sačuvale okoliš. Kompanija Exxon Valdez potrošila je za čišćenje naftnih mrlja više od dvije milijarde dolara te više od milijardu za brojne sudske parnice koje su pokrenute protiv njih, a neka suđenja još nisu gotova.

25. ožujka 1901. Predstavljen automobil marke Mercedes

Na petodnevnom automobilističkom natjecanju u Nici predstavljen je novi model njemačkog proizvođača Daimlera. Automobil je nadmoćno pobijedio, a vozač se zvao

Wilhelm Werner. Dvije godine ranije na istom natjecanju osnivaču automobilske tvrtke Gottliebu Daimleru prišao je austrijski konzul u Nici Emile Jellinek i naručio 36 automobila za cijenu od pola mijuna zlatnih maraka. Daimlerova tvrtka realizirala je narudžbu, a serija automobila nazvana je, prema Jellinekovoj želji, po njegovoj kćerki Mercedes. To ime na španjolskom znači "ljupkost", a u proteklih 105 godina postojanja nametnula se kao sinonim kvalitetnog i uspješnog automobila.

Leon RIZMAUL

INFOKUTAK

Koncert Orkestra Hrvatske vojske

Orkestar Hrvatske vojske održat će **28. ožujka u 20 sati** koncert u **KD Vatroslav Lisinski**. Orkestrom će ravnati maestro **Vladimir Kranjčević**, kao solist na glasoviru nastupit će **Bruno Vlahek** te **Slovenski komorni zbor**. Na rasporedu su djela Igora Stravinskog *Koncert za glasovir i puhače* te *Misa u e-molu* Antona Brucknera.

Projekcija filma u Domu HV-a

U Domu HV-a "Zvonimir", Stančićeva 4, bit će prikazan **29. ožujka s početkom u 19 sati** film za odrasle *Egzorcizam Emily Rose*.

Besplatne ulaznice mogu se podići u Odjelu kulturno-društvenih djelatnosti Službe za OJI, Stančićeva 4, soba 118/I, tel: 67-363, isključivo od 12 do 14 sati.

Izložba u Galeriji "Zvonimir"

U Galeriji MORH-a "Zvonimir", Bauerova 33, u tijeku je izložba pod nazivom *Život s vodom*, na kojoj je svoje recentne radove izložio **Mate Lovrić**, slikar iz Velike Gorice. Izložba je organizirana u prigodi Svjetskog dana voda, 22. ožujka, a može se razgledati **do 30. ožujka**, radnim danom od 11 do 18 i subotom od 10 do 12 sati. **Ulaz slobodan.**

_____ pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Na hrvatsko prijestolje 1527. stupio je Habsburgovac:

- A Leopold IV.
- B Ferdinand I.
- C Franjo Josip I.

2. Jedan od naslova koji su Habsburgovci nosili u prošlosti bio je i car:

- A Rusije
- B Danske
- C Svetog Rimskog Carstva

3. Poznati dokument vezan za Habsburgovce koji je Hrvatski sabor donio 1712. zvao se:

- A Oktroirani ustav
- B Velika povelja sloboda
- C Pragmatička sankcija

4. Sin Marije Terezije i poznati car-reformist bio je:

- A Rudolf IV.
- B Josip II.
- C Henrik VIII.

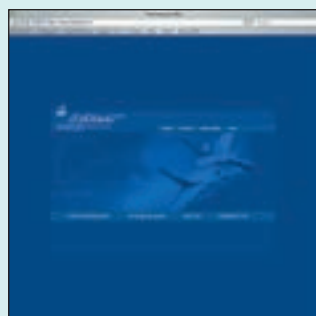

Foto: 16.26.34.58

5. Posljednji car Austro-Ugarske Monarhije bio je:

- A Karlo I.
- B Franjo Josip II.
- C Franjo Ferdinand

www.migavia.ru

Jedna od onih stranica koje bi svakako trebale zanimati ljubitelje zrakoplovstva, ako ni zbog čega drugoga onda zbog činjenice da **Hrvatsko ratno zrakoplovstvo** posjeduje upravo te avione, svakako je **službeni site proizvođača aviona tipa MiG**. Naravno, riječ je o ruskoj strani

nici, no, pripremljenoj, uz male preinake, i u engleskoj verziji (<http://www.migavia.ru/eng>).

Stranica je vrlo dobra, s fotogalerijom u kojoj su postavljene dvije rezolucije slika (no, njihova visoka rezolucija zapravo je u kategoriji srednje rezolucije), vijestima koje se na razini press-izvješća updateaju povremeno, te vrlo dobrim podstranicama vezanima uz rad korporacije. No, kada se oduzmu svi nedostaci i zbroji dobar sadržaj, ocjena sitea je svakako pozitivna.

Originalna ruska stranica zapravo je mnogo bolja i sadržajnije od engleske verzije, pa će oni kojima ruski jezik i pismo nisu problem na neki način profitirati. Te stranice su sadržajnije u svakom pogledu (osim po fotogalerijama), no, s obzirom na to da veliki dio ruskih stranica inače nema englesku verziju, treba biti i te kako zadovoljan što je na taj način cijeli site pristupačiji većem broju posjetitelja.

Ivan BELINEC

U PRODAJI
VOJNA PSIHLOGIJA
-KNJIGA TREĆA!

Knjige možete kupiti u knjižari Ljevak,
Trg bana Jelačića 17, Zagreb
cijena 185 kuna

ČITAJ-IGRAJ-POBIJEDI

GLAVNE NAGRADE

Poštovani čitatelji Hrvatskog vojnika!

Iako je u našu redakciju dosad pristigao poprilični broj kupona, pozivamo sve čitatelje koji to još nisu učinili da se priključe našoj igri. U ovom broju objavljujemo imena dobitnika tjednih nagrada **PETOGA KOLA**, te nagradnu pitalicu **SEDMOGA KOLA**.

1.) Sedam dana ljetovanja u Splitu za dvije osobe (Hotel Zagreb)

2.) Sedam dana ljetovanja u Puli za dvije osobe (Hotel Veli Jože)

3.) Godišnja pretplata na Hrvatski vojnik i komplet DVD-a

1.) Komplet knjiga "Vojna psihologija"

2.) DVD "10 godina Bljeska i Oluje"

Sretni dobitnici PETOGA KOLA su:

- 1. NAGRADA** - knjige "Vojna psihologija" - **Mario MILOŠ, Sesvete**
- 2. NAGRADA** - DVD "Kрила Oluje" - **Dražen BUKAL, Petrijanec**
- 3. NAGRADA** - uokvirena fotografija - **Ivan RADIĆ, Sisak**

Naravno, naša nagradna pitalica ide dalje, a u ovom broju objavljujemo pitalicu **SEDMOGA KOLA**. Kako biste se uključili u igru za **TJEDNE NAGRADE 7. kola**, dovoljno je da čitate Hrvatski vojnik koji upravo držite u ruci i tako pronađete odgovor na postavljeno pitanje koje možete naći u kuponu na dnu stranice. Potom zabilježite svoj odgovor, i to tako da na **KUPONU ZAOKRUŽITE** slovo ispred jednog od tri ponudena odgovora za koji mislite da je točan.

ORIGINALNI kupon, na kojem ćete napisati i svoje osobne podatke, izrežite i pošaljite **POŠTOM** u **KUVERTI** ili na **DOPISNICI** na adresu:

**MINISTARSTVO OBRANE
SOJI-HVG
(Za nagradnu pitalicu)
PP 252
10 000 Zagreb**

Kuponi **SEDMOGA KOLA** objavljeni u aktualnom broju **78** Hrvatskog vojnika u redakciju moraju stići najkasnije do **ponedjeljka, 3. travnja u 12 sati**. Istog dana izvući će se troje tjednih dobitnika **SEDMOGA KOLA**, koji će na osnovi svojih **TOČNIH** odgovora zabilježeni na **ORIGINALNIM** kuponima osvojiti po jednu od tri **TJEDNE** nagrade. **DOBITNICI TJEDNIH NAGRADA SEMMOGA KOLA** nagradne igre bit će objavljeni u broju **80** Hrvatskog vojnika.

Idućeg tjedna, u broju **79**, objavit ćemo i imena troje dobitnika tjednih nagrada **ŠESTOGA KOLA**, koja ćemo dobiti 27. ožujka nakon našeg novog izvlačenja.

Podsjećamo vas i na **ZAVRŠNO** izvlačenje (**28. svibnja 2006.**), na kojem ćemo izvući dobitnike **GLAVNIH NAGRADA**. Za to izvlačenje u obzir će doći kuponi objavljeni u **SVIH 15 KOLA** nagradne igre, naravno s točnim odgovorima, koji u našu redakciju pristignu do 23. svibnja 2006. u 12 sati. Naravno, s više pročitanih Hrvatskih vojnika i većim brojem poslanih kupona, veće su vaše šanse da osvojite jednu od **GLAVNIH** ili **TJEDNIH** nagrada.

SLUŽBENA PRAVILA nagradne igre **ČITAJ-IGRAJ-POBIJEDI** u svakom trenutku možete pročitati na web stranici: www.hrvatski-vojniki.hr.

3.) Uokvirena fotografija

TJEDNE NAGRADE

KUPON 7

NAGRADNO PITANJE

U povodu Dana 93. ZB Zemunik aeroshow je održan:

A) na riječkom Korzu   **B)** na Stradunu   **C)** na zadarskoj Novoj rivi

IME I PREZIME _____

ADRESA _____

TELEFON _____

**HRVATSKI
VOJNIK**